

TURVALLISUUSASIAKIRJA

Tampereen Vihuri

Hyväksytty seuran hallituksessa 04.05.2024

1. Turvallisuusasiakirjan laadinnan lähtökohdat

Tampereen Vihuri ry on melontaan erikoistunut urheiluseura, joka kuuluu jäsenenä Suomen melonta- ja soutuliittoon. Seuran toiminta sisältää laajasti erilaisia melontamuotoja ja niihin liittyviä tukipalveluja. Osa toiminnoista on suunnattu myös seuran ulkopuolisille henkilöille. Kuluttajaturvallisuuslain (ks. liite 1) mukaan seuran ulkopuolisille järjestetyt toiminnot kuuluvat tämän lain piiriin. Lain mukaan palvelun tarjoajan on laadittava turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelujen tarjoamisessa mukana oleville.

Vihurin turvallisuusasiakirja on laadittu noudattaen soveltuvien osin turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) 11.10.2016 antamaa ohjetta turvallisuusasiakirjan sisällöstä.

Kuluttajaturvallisuuslaki ja melonnan neuvottelukunnan turvallisuusohje (liite 2) muodostavat perustan Vihuri ry:n melontakulttuurin kehittämiseksi.

2. Turvallisuusasiakirjan hallinta ja käyttö

Turvallisuusasiakirjan hyväksyy seuran hallitus. Toiminnassa käytetään tuoreinta asiakirjaa. Asiakirjaa päivitetään tarvittaessa.

Vaativista melontatapahtumista tehdään turvallisuussuunnitelma liitteelle 4. Meloja 1 -kurssilla noudatetaan liitteen 6 ohjeita, lasten ja nuorten melontakoulussa noudatetaan liitteen 7 ohjeita, ja Pirkanmaan Neuroyhdistyksen jäsenille sekä Eryityskuntoutuksen asiakkaille tarkoitettussa sovelletussa melonnassa noudatetaan liitteen 8 ohjeita. Liite 10 ohjeistaa melontaa alaikäisen kanssa.

3. Tampereen Vihuri ry:n toiminta

Vihuri järjestää jäsenilleen retki-, kilpa-, koski- ja kuntomelontaa ja näitä tukevien toimintaedellytysten (olosuhteet, kalusteet, varusteet, talous, turvallisuus) luomista ja koulutus- ja kurssitoiminnan järjestämistä. Seuran järjestämä lasten ja nuorten melontakoulu, sovellettu melonta, ja Meloja 1 -kurssi eivät edellytä jäsenyyttä vaan ovat tarkoitettuja kaikille halukkaille, jotka täyttävät kurssien osallistujille asetetut vaatimukset.

4. Turvallisuusvastaava

Turvallisuusvastaava on listattu <https://vihuri.info/yhteys/> yhdessä seuran muiden vastuuhenkilöiden kanssa.

Turvallisuusvastaavan tehtäviin kuuluu:

- yleinen turvallisuuden suunnittelu
- turvallisuusasiakirjan ylläpito ja esittely johtokunnalle tarvittaessa
- seuran järjestämien melontatapahtumien ohjaajien ohjeistaminen kurssien turvalliseen toteuttamiseen
- onnettomuuksien ja läheltä piti –tilanteiden raportointiseuranta

5. Työntekijöiden toimenkuvat

Tapahtumien ohjaajat eivät ole seuran työntekijöitä; tässä ohjaajalla tarkoitetaan apu- tai vastuuhjaajaa, taikka nuoriso- tai kilpamelonnan valmentajaa/apuvalmentajaa. Tapahtumilla on **apuhjaaja ja vastuuhjaaja, joka on joko melontaohjaaja, -opas, -kouluttaja, tai seuran nimeämä henkilö**. Tarkempi ohjaajien toimenkuva ja nimike esitetään kunkin tapahtuman turvallisuussuunnitelmassa, **joka voi olla suullinen ja/tai kirjallinen**.

6. Melontatoimintaan osallistujat

Päihteiden vaikutuksen alaisena ei tapahtumiin saa osallistua. Sairauksien (esim. tajunnan tasoon tai tasapainoon vaikuttavat), tai vaativissa retkissä vaivojen (esim. hartia- tai selkävaiva) vaikutuksesta osallistumiseen keskustellaan ohjaajan kanssa ja ohjaaja päättää, onko osallistuminen mahdollista. Aikuisille tarkoitettuihin tapahtumiin voivat lähtökohtaisesti osallistua kaikki 18 vuotta täyttäneet, ja vanhempien kirjallisella suostumuksella myös 16 vuotta täyttäneet. Lasten melontakoulun ala-ikäraja on 7 vuotta.

Osallistujien melontataidot ja -tiedot vaihtelevat toiminnasta ja tapahtumasta riippuen, samoin turvallisuussuunnitelmien tarve. Tarkemmat osallistujaryhmien määritykset, vaatimukset, ohjeet varustautumista ja opastuksesta ovat kunkin toiminnan/tapahtuman turvallisuussuunnitelmassa, **joka voi olla suullinen ja/tai kirjallinen**. Turvallisuuden kannalta oleellisimmista retkistä ja tapahtumista tulee vetovastuussa olevien tehdä kirjallinen suunnitelma (esim. liite 4 mukainen), joka on esitettävä kaikille osallistujille, sekä lähetettävä se tiedoksi turvallisuusvastaavalle.

7. Rakennukset ja kiinteistöt

Seuralla on Näsijärven rannalla kaluston säilytykseen vaja ja kontteja, sekä kuntosali ja seuran toimisto. Käyntiosoite on Rauhaniemenreitti 11, Tampere (N 61°30.886' E 023°47.389'). Alkusammutuskalustona on 2 jauhesammutinta ja sangot. Vajassa on myös ensiapukaappi.

Vajan yhteydessä oleva kuntosali on seuran jäsenistön käytössä. Salin käyttäjät ovat velvollisia yhteisesti huolehtimaan laitteiden yleiskunnosta. Vioista ilmoitetaan sekä vajamestarille (vajamestari@vihuri.info), että rata- ja maratonmelonnan vastuuhenkilölle.

Seura omistaa myös Haukisaaren Näsijärven Niihamanselän itäreunalla. Saarella on saunarakennus, puuliiteri ja laavu. Käyntiosoite on Lassinlinnankatu 21, Tampere. Lähin käyntiosoite, johon voidaan ajaa autolla, on Lassinlinnankatu 22:n ja 23:n (N 61°31.681' E 023°56.263') välisellä alueella venepaikkojen tuntumassa oleva pysäköintialue. Alkusammutuskalustona on jauhesammutin ja sangot. Saunassa on myös ensiapukaappi.

Seuralla on myös Kaukajärven rannassa konteista tehtyjä vajoja, joita käyttävät rata-, kunto-, ja poolomelajat, sekä lasten ja nuorten melontakoulu. Seuralla on myös käyttöoikeus osaan ns. Hääkiven alueen (N 61° 19.298', E 23° 45.954') rakennuksista ja laitureista Lempäälässä.

Seuran rakennusten kunnosta vastaa hallitus apunaan kiinteistöjaoksen vetäjä (kiinteisto@vihuri.info), ja Kaukajärven konteista kilpajaoksen vetäjä (kilpajaos@vihuri.info).

8. Turvallisuusvälineet

Melontatapahtumissa ohjaajien ja osallistujien pakollinen turvavarustus on päälle puettu melontaliivi. Kuitenkin yli 16 vuotiaat noudattavat rata- ja maratonmelontakilpailuissa kisasääntöjä, ja harjoituksissa kuuluu päätös liivien käytöstä yli 16 vuotiaalle urheilijalle, hänen vanhemmilleen ja valmentajalle, vaikka liivien käyttö onkin aina suositeltavaa.

Kaikkien seuran liivien kelluttavuus pyritään tarkistamaan 5 vuoden välein. Seuran melontaliivien mekaaninen kunto tarkastetaan kerran vuodessa vajatalkoissa ennen ensimmäistä kurssia. Myös heittoliinon ja hinausvöiden kunto tarkastetaan, mukaan lukien vöiden quick-release. Mikäli kauden aikana havaitaan turvallisuusvarusteiden rikkoontuneen, varustetta käyttävän jaoston edustaja korjaa tai poistaa ne käytöstä.

9. Kajakit sekä muut välineet ja varusteet

Kajakien kunnon ja varustuksen on oltava Melonnan turvallisuusohjeen (liite 2) mukainen. Seuran kajakit tarkastetaan ennen ensimmäistä kurssia. Mikäli kauden aikana havaitaan kajakkien rikkoontuneen, ne korjataan tai poistetaan käytöstä. Kajakeista vastaavat niitä käyttävät jaostot.

Jokainen, joka huomaa kajakeissa vian, on velvollinen merkitsemään viat vajan ilmoitustaululla olevaan vikalistaan, sekä laittamaan kajakkiin näkyvästi KÄYTTÖKIELLOSSA lapun. Jokainen seuran jäsen on muutenkin velvollinen huolehtimaan yhteisessä käytössä olevista tavaroista.

10. Harjoitustilat

Seuran harjoitusvuoroilla Tampereen kaupungin uimahallissa ja Ratinan stadionin kuntosalissa seuran jäsenten edellytetään noudattavan paikan ohjeistuksia ja käytäntöjä sekä mahdollisia seuran osoittamia aika- ja tilankäyttöohjeita. Seuran vajan yhteydessä olevan kuntosalin ohjeita noudatetaan, ja vioista ilmoitetaan kohdan **Error! Reference source not found.** mukaisesti.

11. Yleinen toimintaohje onnettomuus- ja vahinkotilanteissa

Ryhmän vetäjä tai kokoinein melojista arvioi tilanteen ja käskyttää muita tilanteen mukaan

- **Lisäonnettomuuksien esto** – erityisesti muun melontaryhmän ohjeistus.
- **Pelastavat toimenpiteet.**
Jos uhri on tajuton tai ei hengitä => aina hätäilmoitus 112, muuten harkinnan mukaan
- **Loukkaantuneiden siirto turvalliseen paikkaan.**
- **Ensiavun aloitus heti kun mahdollista. Mahdollisen pelastushenkilöstön auttaminen.**

12. Toiminta onnettomuuden jälkeen

Onnettomuuksista ja vakavista läheltä piti-tilanteista raportoidaan Melonta ja Soutuliiton verkkolomakkeella <https://melontajasoutuliitto.fi/melonta/melonnan-turvallisuus/laheltapiti-ja-onnettomuusraportti/>, ja annetaan kopio turvallisuusvastaavalle sekä seuran hallitukselle.

Mikäli onnettomuus on vakavampi tai peräti hengenvaarallinen, ja on tapahtunut liitteiden 6, 7 tai 8 mukaisessa toiminnassa, ilmoitetaan tapahtumasta TUKESiin verkkolomakkeella <https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx>, tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi.

13. Henkinen ja sosiaalinen turvallisuus

Jokaisella on oikeus harrastaa turvallisessa, tasa-arvoisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. Tampereen Vihuri kannustaa jokaista osallistumaan epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisyyn. Toimintaohjeita ennaltaehkäisyyn ja mahdollisten ongelmatilanteiden varalle on liitteessä 11.

14. Vakuutusturva

Tampereen Vihuri kuuluu Suomen Melonta- ja Soutuliittoon, joka on vakuuttanut Pohjantähti Keskinäisessä Vakuutusyhtiössä jäsensuorojensa vapaaehtoistyöntekijät tapaturma- ja vastuuvakuutuksella. Vakuutusturva kattaa talkoot, valmennus- ja koulutustehtävät, kilpailujen järjestelytehtävät, sekä matkat em. vapaaehtoistyöhön. Vakuutus ei korvaa kilpaurheilussa tai sen harjoittelussa sattunutta tapaturmaa. Seuralla on Turvassa vakuutukset, jotka kattavat kiinteistöt ja seuran kaluston seuran virallisilla retkillä.

Meloja 1 -kurssien, sovelletun melonnan, ja nuorisomelonnan osallistujia neuvotaan varmistamaan, että heidän tapaturmavakuutuksensa kattaa melonnan.

15. Liitteet

1. Melontaturvallisuuden taustalla olevat säädökset
2. Melonnan turvallisuusohje
3. - *liite poistettu* -
4. Vaativan retken, ulkoisen tapahtuman tms. turvallisuussuunnitelma
5. - *liite poistettu* -
6. Meloja 1 -kurssin turvallisuussuunnitelma
7. Lasten ja nuorten melontakoulun turvallisuussuunnitelma
8. Soveltavan melonnan turvallisuussuunnitelma
9. Alilämpöisyyden (hypotermian) ensiapu
10. Melominen alaikäisen kanssa Vihurin kaksikolla tai kanootilla
11. Henkisen ja sosiaalisen turvallisuuden riskejä ja toimenpiteitä

Liite 1.

Melontaturvallisuuden taustalla olevat säädökset

Seppo Paavola 3.5.2014, Vesiliikennelaki ja -asetus päivitetty 2.5.2023 (Pertti Peussa).

Seuraava normiluettelo sisältää normin nimen, säädösnumeron (jos laki tai asetus kyseessä) ja melontaturvallisuuden kannalta keskeiset pykälät. Nimen ja tai säädösnumeron perusteella lakiteksti, esim kuluttajaturvallisuuslaki, löytyy internetistä hakemalla: finlex/920/2011 tai kuluttajaturvallisuuslaki. Lain yksityiskohtaiset perustelut löytyvät hallituksen esityksestä (HE). HE löytyy lain lopusta esim HE 99/2010, jolla pääsee kuluttajaturvallisuuslain yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011): §:t 1, 2, 3, 5, 6, 7,11/4, 12, 24) >

kts myös HE 99/2010/yksityiskohtaiset perustelut 3 §: riskin määrittely

Laissa määritellään mm. palvelun tarjoaja (3 §/4): Laissa tarkoitetaan *palvelun tarjoajalla luonnollista henkilöä taikka yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka suorittaa, pitää kaupan, tarjoaa, myy tai muutoin luovuttaa tai välittää kuluttajapalveluja*. Kuitenkin *palvelun tarjoajalla ei tarkoiteta myöskään yhdistystä tai muuta yhteisöä siltä osin kuin se tarjoaa palveluja jäsenilleen muussa kuin elinkeinotoiminnassa*.

Tampereen Vihurin ei-jäsenille tarjoamina palveluina tulevat kysymykseen ainakin melonnan peruskurssit ja lasten ja nuorten urheilukoulut, joihin voivat osallistua seuran ulkopuoliset henkilöt. Näiden palvelujen osalta Vihurin toimintaa koskee kuluttajaturvallisuuslaki, jossa mm. määritellään palveluja tarjottaessa

- huolellisuusvelvollisuudesta (5 §)
- riskinarvioinnista (5 §),1/
- ilmoitusvelvollisuudesta (6 §), 2/
- turvallisuusasiakirjasta (7 §)

1/ Riskiarviointia on tarkasteltu myös lain yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 99/2010, 3§)

2/Ilmoitusvelvollisuuspykälässä määritellään palvelut, joista on tehtäväkirjallinen ilmoitus sen kunnan viranomaiselle, jonka alueella palvelua aiotaan tarjota. Tällainen palvelu on mm. *seikkailu-, elämys- ja luontopalvelu* sekä *niihin rinnastettava muu ohjelmapalvelu, jollei siihen sisältyvää riskiä voida arvioida vähäiseksi (6§/6)*. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), joka valvoo valtakunnallisesti lain noudattamista on katsonut seikkailu-, elämys- ja luontopalveluiksi rinnastettaviksi muiksi ohjelmapalveluiksi esimerkiksi melontapalvelut ja kanoottireitit (Tukes nettisivut: ohjelmapalvelut päivitetty 27.2.2014). Palvelujen tarjoajan, jonka on tehtävä edellä mainittu ilmoitus valvontaviranomaiselle (kunnalle) on lisäksi laadittava turvallisuusasiakirja. Turvallisuusasiakirjan sisällöstä on Tukes antanut ohjeen: Kuluttajaturvallisuuslain mukainen turvallisuusasiakirja (Tukesin nettisivut 27.12.2011).

Kuluttajavirasto on antanut ennen jo 5.9. ohjeet Ohjelmapalveluiden turvallisuuden edistämiseksi (Kuluttajaviraston julkaisusarja 9/2003). Esim. nykyinen Vihurin turvallisuusasiakirja näyttää noudattavan mainitun Tukesin ohjeen mukaista sisällysluetteloa.

Tukesin sivuilla on myös Suomen melonta- ja soutuiliiton ohjeet, mm. melontaturvallisuuden neuvottelukunnan melonnan turvallisuusohje, ks. Liite 2. Näin Tukes näkee lajiliiton ohjeet osana ja jatkona tässä kuvatuille laintasoisille normeille ja virkamiesohjeille.

Riippumatta siitä edellyttävätkö laintasoiset normit joidenkin asiakirjojen laatimista turvallisuusnormien mukaisen turvallisuuskäytäntöjen luomista voi pitää lähtökohtana Vihurin turvallisuuskulttuurin kehittämiseksi. Käytännön toiminnassa tulee sitten toiminnan riskiarvioinnin ja muun harkinnan perusteella ratkaista, mihin seikkoihin erityisesti nimenomaisessa Vihuri ry:n tilanteessa tulee milloinkin kiinnittää huomiota.

Kansainvälinen yleissopimus kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merillä (Lakikokoelma 2006 Vesiliikenteen säädökset, Edita)

Meriteiden säännöt 1972

Kansainvälisessä yleissopimuksessa kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä (1972) on ensinnäkin todettu sääntöjen koskevan kaikkia aluksia avomerellä ja kaikilla siihen yhteydessä olevilla kulkuvesillä, joilla merialukset voivat liikennöidä. Sopimuksessa alus tarkoittaa jokaista uivaa laitetta, myös alusta ilman uppoamaa. Yleissopimuksessa tarkastellaan

- ohjaus- ja kulkusääntöjä
 - o mm. tähytysvelvollisuus, yhteentörmäämisen vaara, väistämisvelvollisuudet, valot purjealuksissa ja soutuveneissä
- valo- ja merkkikuvioita
- ääni- ja valomerkkejä
 - o mm. äänimerkit näkyvyyden ollessa rajoitettu
- hätämerkkejä
 - o mm. luettelo hätämerkeistä a-o (15 kpl)

Vesiliikennelaki (782/2019)

Lakia sovelletaan vesikulkuneuvoihin ja niiden käyttämiseen Suomen vesialueella, tarkoituksena edistää vesiliikenteen turvallisuutta. Vesiliikennekulkuneuvolla tarkoitetaan veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä ja laitetta, siis myös kajakkia tai kanoottia. Laissa säädetään vesillä liikkujan yleisistä velvollisuuksista, vesikulkuneuvon rakenteesta, varusteista, kunnosta, ja toiselle käyttöön antamisesta.

Merilaki (674/1994) ja meripelastuslaki (1145/2001)

Lakeja sarjassamme ”hyvä tietää”

Pelastuslaki (379/2011)

Melonnan kannalta laissa on keskeistä yleinen toimintavelvollisuus, huolellisuusvelvollisuus ja varovaisuus tulen käsittelyssä.

Laissa edellytetään myös (16 §) pelastussuunnitelman laatiminen yleisötilaisuuksiin, joissa ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn johdosta sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski.

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011)

Asetus tarkistaa pelastuslakia asettamalla kriteerit sille, milloin pelastussuunnitelma on laadittava (Järjestäessään 2013 toukokuussa erämelonnan SM-kilpailut tapahtumalle laadittiin pelastussuunnitelma tapahtuman erikoisolosuhteiden (kylmä vesi> tapahtuman luonne aiheutti erityistä vaaraa ihmisille) ja läsnä oli samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä).

Kokoontumislaki (530/1999)

Yleinen kokous tai yleisötilaisuus (esim. urheilutapahtuma) on järjestettävä rauhanomaisesti sekä osanottajien tai sivullisten turvallisuutta vaarantamatta ja heidän oikeuksiaan loukkaamatta. Tällaista tilaisuutta järjestettäessä on huolehdittava siitä, ettei kokoontumisesta aiheudu huomattavaa haittaa ympäristölle (3 §)

Laissa säädetään yleisötapahtuman järjestäjän velvollisuuksista.

Liite 2.

Melonnan turvallisuusohje

Melontaturvallisuuden neuvottelukunta on antanut 19.4.2023 kokouksessa tämän melonnan turvallisuusohjeen.

1. Soveltaminen

1.1 Tätä ohjetta sovelletaan järjestötoiminnassa, ansiotarkoituksessa, tai muutoin järjestetysti tapahtuvassa melonnassa.

1.2 Myös yksittäisten melojien omaehtoisessa toiminnassa suositellaan soveltuvin osin noudattavan tätä ohjetta.

1.3 Ohje kattaa vesikulkuneuvon vuokrauksen, melontaretkeilyn, -koulutuksen, ohjelmapalvelut ja muut vastaavat toiminnot.

1.4 Melottavalla vesikulkuneuvolla tarkoitetaan tässä ohjeessa kajakkia, avointa kanoottia, sup-lautaa, reppulauttaa (ns. packraft) tai muuta vastaavaa melalla liikuteltavaa vesikulkuneuvoa lukuun ottamatta koskenlaskuun ja elämyspalvelutoimintaan suunniteltuja leveitä, usean henkilön kumilauttoja.

1.5 Melontatilanteella tarkoitetaan tässä ohjeessa vesikulkuneuvon, melontavarusteiden, melontapaikan, olosuhteiden, melojan, melontatilanteen ohjaajan ja melojaryhmän taitojen yhdistelmää.

1.6 Tämän ohjeen lisäksi kuluttajapalveluita ja vuokrauspalveluja tarjoavien toimijoiden tulee huomioida myös voimassa oleva lainsäädäntö ja valvovien viranomaisten (mm. Tukes, Traficom) antamat ohjeet.

1.7 Kilpailutoiminnassa ja siihen liittyvässä harjoittelussa noudatetaan erikseen vahvistettuja eri melontalajien turvallisuusohjeita.

1.8 Kaikessa toiminnassa on noudatettava meriliikenteen sääntöjä ja vesiliikennelakia.

2. Melottavan vesikulkuneuvon rakenne

2.1 Melottavasta vesikulkuneuvosta vastuussa olevan eli omistajan, vuokralle antajan, vuokraajan tai muun käyttäjän on pidettävä vesikulkuneuvo melontakelpoisena. Vesikulkuneuvon rakenteen, varusteiden, lujuuden ja vakavuuden on oltava sellainen, että se on turvallinen siinä melontatilanteessa, missä sitä käytetään.

2.2 Vesikulkuneuvossa tulee olla kellukkeet tai vedenpitävät laipiot ja sen tulee olla niin rakennettu ja varustettu, että se pysyy pinnalla vaakasuorassa vedellä täytettynä ja kutakin henkilöä kohti 100 Newtonin voimalla kuormitettuna, joka vastaa noin 10 kg painoa.

2.3 Melonnassa tulee käyttää sellaisia vesikulkuneuvoja ja varusteita, jotka soveltuvat kyseiseen melontatilanteeseen.

3. Vesikulkuneuvon varusteet

3.1 Melottavan vesikulkuneuvon perusvarustukseen kuuluvat:

- mela(t)
- olosuhteisiin ja melojalle sopiva CE-hyväksytty kelluntaliivi, kelluntapukine tai pelastusliivi kullekin melojalle
- kajakissa aukkopeite jokaiseen aukkoon (kts. kohta 11 poikkeukset)
- tartuntakahvat tai vastaavat keulassa ja perässä ja/tai kansinarut
- tyhjennyspumppu, äyskäri tai muu tyhjennysväline
- koskimelontakypärä, jos melotaan koskessa tai muissa sellaisissa tilanteissa, joissa on päähän kohdistuvien iskujen mahdollisuus.

3.2 Melottaessa avokanootilla olosuhteissa, joissa on ilmeinen riski kanootin täyttymisestä vedellä, on kanootissa oltava kiinnitettynä niin kantavat kellukkeet, että kanootti säilyttää melontakelpoisuutensa vesilastissakin.

3.3 Omistaja ja yhteystiedot merkittynä vesikulkuneuvoon.

4. Melojan varusteet

4.1 Melojan varusteisiin kuuluvat:

- melottaessa melonta- tai pelastusliivi tai kelluntapukine
- SUP-lautailussa lautailijaan kiinnitettävä remmi, joka yhdistää lautailijan ja laudan. Koskessa pikalukollinen vyötärölle kiinnitettävää karkuremmi.
- olosuhteiden mukainen melonta-asu
- pilli tai muu äänimerkinantolaite
- valkoinen valo melottaessa pimeässä tai huonon näkyvyyden vallitessa

Lisäksi melojan on esimerkiksi heijastimilla, kirkasvärisillä vaatteilla tai muuten huolehdittava näkyvyydestään kaikissa sää- ja valaistusolosuhteissa.

4.2 Muita varusteita ovat melontatilanteen johtajan harkinnan mukaan:

- varavaatetus vesitiiviisti pakattuna
- ryhmässä riittävä määrä tyhjennuspumppuja, äyskäreitä tai muita tyhjennysvälineitä
- vesitiivis melontapuku, eli ns. melojan kuivapuku tai märkäpuku, jos kaatumistilanteessa toimintakyvyn heikkenemiseen johtava kylmettymisen vaara on todennäköinen
- koskimelontakypärä koskessa melottaessa ja muissakin tilanteissa, joissa olosuhteet sitä edellyttävät
- kompassi ja kartta tai muu luotettava navigointilaite
- melakelluke helpottamaan takaisin kajakkiin kiipeämistä
- vedenkestävästi pakattu puhelin käyttövalmiina, esim. melontaliiviin kiinnitettynä.

4.3 Retkenjohtajan, ohjaajan tai kouluttajan varusteisiin kuuluvat melontatilanteen edellyttämällä tavalla edellä mainittujen lisäksi:

- hinausvyö tai -köysi tai heittoköysi
- lämpösuojain, esimerkiksi hypotermiapeite
- ensiapupakkaus
- vesikulkuneuvon ja tärkeimpien varusteiden paikkaustarvikkeet ja korjausvälineet
- puukko tai katkaisuveitsi
- puhelin, yhteydenpitoa ja säätiedotusten seuranta varten
- muu yhteydenpitoväline, jos puhelin ei melontatilanteen toiminta-alueella toimi
- varamela(t)
- tulentekovälineet
- hätäraketit, soihdut tai muu tehokas merkinantolaite, kun melotaan merellä tai suurilla sisävesillä.

Retkenjohtajan tai kouluttajan on huolehdittava siitä, että ryhmällä on mukana riittävä määrä edellä mainittuja turvavarusteita. Turvavarusteet on pakattava käyttötarkoituksen mukaan tarkoituksenmukaisesti saataville.

5. Melontatilanteeseen osallistuvien henkilömäärä

5.1. Toiminnan vetäjän tulee aina arvioida turvallisuuden kannalta oikea ohjaajien ja osallistujien lukumäärän suhde. Melontatilanteessa ohjaajien ja osallistujien suhdeluvun tulee perustua riskiarviointiin ja olla sellainen, että toiminta on kaikissa tilanteissa turvallista. Turvallinen suhdeluku riippuu mm. ohjaajista, olosuhteista, osallistujista ja käytettävästä kalustosta.

5.2. Lähtökohtaisesti suositeltava ryhmäkoko yhdelle ohjaajalle on kahdentoista (12) hengen ryhmä kahdeksassa (8) eri vesikulkuneuvossa.

5.3. Kohdan 5.2. lukumäärästä voidaan turvallisuustekijät ja tilanteen hallinta huomioon ottaen vastuuhjaajan päätöksellä poiketa.

5.4. Melontatilanteen johtajalla täytyy tarvittaessa olla käytettävissä riittävän määrä päteviä avustajia niin, että ohjaajien ja ohjattavien suhde mahdollistaa turvallisen toiminnan.

5.5. Vesikulkuneuvossa, joissa meloo vähintään 2 henkilöä, on oltava nimetty vastuuhenkilö, päällikkö, joka on vastuussa vesikulkuneuvon turvallisuudesta ja kykenee pitämään vesikulkuneuvon halutulla kurssilla.

6. Koskiluokitus

6.1 Koskiluokituksia voi pitää reitin riskien arvioinnissa lähtökohtana, mutta on huomioitava, että koskien luokituksen käytännöt ja asteikot vaihtelevat eri maissa ja myös maiden sisällä.

6.2 Suomessa kosket jaetaan vaativuuden perusteella luokkiin I-VI ja X. Näistä I helpoin ja VI vaativin. X tarkoittaa laskukelvottomaksi arvioitua koskea. Vedenkorkeuden vaihtelu voi muuttaa koskiluokitusta.

6.3 Luokitukset ovat aina ohjeellisia ja melojan on itse arvioitava kosken vaikeus ja koskessa melomisen riskit suhteessa omaan ja ryhmän osaamiseen, käytössä olevaan kalustoon ja vallitseviin olosuhteisiin.

7. Uimataito melonnassa

7.1 Melontatapahtuman järjestäjän ja melontakaluston vuokralle antajan on määriteltävä osallistujilta vaadittava uimataidon taso ja huomioitava tämä tapahtuman turvallisuusjärjestelyissä.

Uimataitovaatimuksen määrittelyn on perustuttava toiminnan riskiarviointiin, jossa on huomioitu mm. käytettävä kalusto, vallitsevat olosuhteet ja ohjaajien toimintavalmiudet.

7.2 Melontatapahtuman järjestäjän ja kalustovuokraajan on tiedotettava osallistujia tai kalustovuokraajia uimataitovaatimuksesta. Järjestäjän tulee selvittää, vastaako osallistujien ja kalustonvuokraajien uimataito asetettuja vaatimuksia

7.3 On suositeltavaa, että melontatapahtumaan osallistuva pystyy toimimaan rauhallisesti ja uimaan vähintään 25 metrin matkan melontavarusteissa jouduttuaan veden varaan ja pään käytyä hetkellisesti pinnan alla.

8. Turvallisuussuunnitelma

8.1 Turvallisuussuunnittelu on ennakoivaa turvallisuutta.

8.2 Melontaretken tai -tapahtuman järjestäjällä tulee olla turvallisuussuunnitelma, josta on tiedotettu osallistujille. Turvallisuussuunnitelman pitää olla huolellisen, ennalta tehdyn riskikartoituksen tulos ja jokaisen osallistujan pitää osaltaan tuntea suunnitelma. Yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa suullista ohjeistusta, esimerkiksi kuinka lähellä rantaa melotaan, kuinka melotaan ryhmässä, kuinka ylitetään vilkas veneväylä ja miten toimitaan kaatumistapauksessa.

8.3 Melottaessa vaikeassa koskessa tai avomerellä, tämä voi tarkoittaa esimerkiksi ennakoon järjestettyjä tilanteenmukaisia pelastautumisharjoituksia. Helpommassa vesistöissä melottaessa, jos ryhmässä on henkilöitä, joilla on vähemmän melontakokemusta, tämä voi tarkoittaa keskimääräistä tiukempaa ohjeistusta ja sen noudattamisen valvontaa. Vaativassa melontatilanteessa voidaan käyttää ulkopuolisia turvajärjestelyjä, esimerkiksi turvavenettä tai rannalta avustavia henkilöitä

8.4. Melontatapahtuman järjestäjän ja kaluston vuokraajan on pyrittävä selvittämään etukäteen osallistujista riittävät tiedot, jotta turvallinen toteuttaminen on mahdollista. Esimerkiksi uimataito, melontatilanteeseen olennaisesti vaikuttavat vammat tai rajoitteet, toimintakyky ja ikäryhmä on pyrittävä selvittämään.

Vaativaa melontaretkeä tai -tapahtumaa varten on selvitettävä lisäksi osallistujien kokemus, taito, kestävyys ja terveydentila.

8.5 Osanottajille on enakkoon kerrottava, millaisia vaatimuksia melontatilanne mm. osaamiselle, kestävyydelle ja terveydentilalle asettaa.

8.6 Tarjottaessa kuluttajaturvallisuuslain mukaisia melontapalveluita, esim. kaupallisesti myytäviä retkiä tai koulutuksia, tulee palveluntarjoajan laatia kirjallinen turvallisuusasiakirja. Tarvittaessa sitä täydennetään turvallisuussuunnitelmilla.

8.7 Toiminnan järjestäjän tulee pitää kirjaa onnettomuustapauksista ja läheltä piti -tilanteista ja niitä analysoimalla muuttaa toimintatapoja tarvittaessa.

8.8 Tarjottaessa kuluttajaturvallisuuslain mukaisia melontapalveluita onnettomuustapauksista ja läheltä piti -tilanteista on raportoitava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

9. Toiminnan toteuttajan pätevyysvaatimukset ja velvollisuudet

9.1 Melontatilanteen turvallisuudesta vastaavalla on oltava tehtävän luonteen edellyttämä turvalliseen toimintaan tähtäävä asenne, riittävä taito, kokemus, tieto ja toimintakyky. Melonnan ohjaus- ja opasvalmiuksia voi kehittää esimerkiksi melontaohjaaja- ja melontaopaskoulutuksissa.

9.2 Vastuuhenkilön tulee olla vähintään 18 vuoden ikäinen.

9.3 Vastuuhenkilöllä tai vaihtoehtoisesti jollain toimintaan osallistuvalla nimetyllä apuhenkilöllä on oltava toiminnan luonteeseen ja olosuhteisiin nähden riittävä ensiaputaito.

9.4 Vesikulkuneuvoa ei saa luovuttaa sellaisen henkilön kuljetettavaksi, ohjailtavaksi tai hallittavaksi eikä vuokrata sellaiselle henkilölle, jolla ei ole sen turvalliseen kuljettamiseen tarvittavaa kykyä ja taitoa tai jonka varusteet olosuhteisiin nähden ovat puutteelliset. Vesikulkuneuvon käyttäjälle tai vuokraajille on tiedotettava melonnan turvallisuusvaatimuksista.

10. Osallistujan velvollisuudet

10.1 Melontatapahtumaan osallistujan tai vesikulkuneuvon vuokralle ottajan tulee noudattaa saamiaan neuvoja ja ohjeita sekä ottaa omassa toiminnassaan huomioon myös muiden osallistujien turvallisuus.

10.2 Melontatapahtumaan osallistujan tai vesikulkuneuvon vuokralle ottajan tulee kertoa järjestäjälle melontaan mahdollisesti vaikuttavista toimintarajoitteista sekä uimataidon tasosta.

11. Poikkeukset

11.1 Melojien taitoon nähden helpoissa olosuhteissa voidaan melontaretken tai -tapahtuman johtajan harkinnan mukaan poiketa näistä ohjeista. Vaativissa melontaolosuhteissa on aina harkittava tiukempia turvanormeja ja tarvittaessa luovuttava aiotusta melontatapahtumasta kokonaan.

11.2 Melontatapahtumissa, joissa turvallisuudesta on huolehdittu erillisillä järjestelyillä, esim. tehtävään koulutetuilla ja nimetyillä turvamelojilla ja / tai turvaveneellä tai veneillä, voidaan kohdan 5 melontatilanteeseen osallistuvien henkilömäärien ohjeista poiketa.

Ohjeen käyttöönotto

Tämä ohje otetaan käyttöön 25.4.2023 ja se korvaa melontaturvallisuuden neuvottelukunnan aiemmat 24.4.2002 ja 9.11.2012 ohjeet.

Liite 4.

Vaativamman retken tai tapahtuman turvallisuussuunnitelma

- Tee, jos
- ylitetään veneilyn runkoväylä tai laivaväylä (ks. merikortin merkkien selitys)
 - retken aikana etäisyys lähimpään turvalliseen rantaan yli 3km (esim. 6km mittainen ylitys)
 - melotaan alueella, jossa kännykkäkuuluvuus on arveluttava (esim. ulkosaaristo)
 - melotaan yli 3. lk koskessa, tai jos jokiretken jostain kohdasta lähimmälle autotielle on yli 6km
- Jos suunnitelma annetaan viranomaisille, varmista että **kaikki** detaljit oikein

Tapahtuma
Alue
Päivät

Osallistajat

(jaa nämä, sekä Tärkeitä yhteystiedot jokaisen kännykkään, tai muovitetuna kaikille)

rooli	nimi	1.puhelinnumero	2.puh.nro, VHF tms	kajakin kansiväri	muuta .. EA taito ..
1,3					
2					
4					
5					

roolit: 1. Retkenjohtaja 2. Varajohtaja 3. Turvallisuusvastaava 4. ... 5. ...

Tärkeitä yhteystietoja:	Lähin pelastuslaitos: ...	Myrkytystieto: 0800 147 111
Kolmas yht.tieto: ...	Neljäs yht.tieto: ...	Viides yht.tieto: ...

Melonta-
suunnitelma

📍 alku - ... - ... - ... - ... - ... - ... - loppu 🚩

⚠️ voidaanko retki meloa eri järjestyksessä, jos huono keli ?

⚠️ onko varapäivää huonojen melontakelien ajaksi ?

Evakuointi-
paikat

Paikan nimi

koordinaatit, WGS84:

N

E

Etukäteinen viranomaistiedotus, esim. soveliaan pelastuslaitos

Yhteystiedot

**Viranomais-
tiedotus**

Faktasivu osallistujille (& viranomaisille)

Kartta jossa reitti, sekä aloitus-, yöpymis-, lopetus- ja evakuointipaikat

Kaikille hyödyllinen infosisu

**Ennako-
ohjeet
osallistujille**

↓ konkreettisia ohjeita, joihin uskot ↓

Retkellä melotaan ryhmässä, josta erkaantuminen on sovittava etukäteen retkenjohtajan kanssa. Jokainen retkeläinen noudattaa ko. aluetta koskevia määräyksiä, ja auttaa toisia retkeläisiä ryhmän koossapitämisessä, hinauksissa, pelastustoimissa, yms. turvallisuusasioissa.

Retkiosallistujille hyödyllisin sivu

Riskikartoitus:

Tod.näk: 1, 2, tai 3
 1: Epätodennäköistä
 2: Mahdollista
 3: Todennäköistä

Seuraus: 1, 2, tai 3

1: Vammaan ei tarvita sairaalomaata,
 rahaa/tavaraa menetetään, retki venyy
 2: Viikkojen paraneminen, sairaaloma,
 pelastuslaitoksen tms. apu tarpeen
 3: Pysyvä invalidisoituminen tai kuolema

Vaara**Vaaraa ehkäisevät toimenpiteet****Toimenpiteet vaaran toteutuessa**

Vaara				Vaaraa ehkäisevät toimenpiteet	Toimenpiteet vaaran toteutuessa

RISKI = Tod.näk. x Seuraus = 1, 2, 3, 4, 6 tai 9

Jos riski on 6 tai 9, muuta järjestelyjä; riski liian suuri Vihurin retkelle.

Riskit arvioi ja
 suunnitelman teki:

Paikka
 ja aika

Retkivetäjille hyödyllisin sivu

TAMPEREEN VIHURI ry kurssijaos

turvallisuusjärjestelyt

Toiminnan kuvaus

Meloja 1 peruskurssi on Melonta- ja Soutuliitto ry:n laatiman mallin mukainen aloituskoulutus melontaan. Kurssin käytyään uusi harrastaja pystyy melomaan helpoissa olosuhteissa ja osallistumaan ohjattuihin melontaretkiin ja harjoituksiin.

Toimintapaikka

Melontakoulutus alkaa seuran vajalta Rauhaniemen reitti 11. Melonnan keskeisin toiminta tapahtuu seuran vajan edustan satama-altaassa. Osallistujien taitojen karttuessa sekä sään salliessa voidaan meloa myös rantaa seuraten Koukkuniemen ja Kaupinojan välisillä vesialueilla.

Turvallisuudesta vastaavat

Kurssijaos nimeää jokaiselle kurssille vastuunohjaajan ja tarvittavan määrän ohjaajia. Vastuunohjaajalla on oltava vähintään Suomen Kanoottiliiton tai Melonta- ja Soutuliiton melonnanohjaajan pätevyys, riittävä kokemus kurssin turvalliseen toteuttamiseen, sekä riittävä ensiaputaito. Ohjaajalla on oltava melonnan perustiedot ja -taidot. Kaikki ohjaajat perehtyvät kurssiohjeeseen etukäteen, erityisesti siellä oleviin laatikolla korostettuihin turvallisuusmääräyksiin, ks. ”Kurssiohjeen sisältämät turvallisuustoimenpiteet” alla, sekä vaaratilanelomakkeeseen.

Vastuunohjaaja vastaa turvallisuusohjeiden noudattamisesta.

Osallistujat

Kurssi on tarkoitettu kajakkimelonnasta kiinnostuneille yli 16-vuotiaille. Alle 18-vuotiaille on oltava huoltajan kirjallinen suostumus; ikäraja ei tosin ole ehdoton. Melontatietoja ja -taitoja ei edellytetä, mutta tajunnan tasoon tai tasapainoon vaikuttavat sairaudet voivat olla este osallistumiselle; ennakkotiedotuksessa kehoitetaan näitä osallistujia keskustelemaan asiasta kurssin vastuuhjaajan kanssa. Päihteiden vaikutuksen alaisena kurssille osallistuminen on kielletty.

Ennakkotiedotus

Osallistujille tiedotetaan etukäteen pääsyvaatimuksista ja suositeltavasta varustuksesta.

Vaarojen tunnistaminen

Ks. vaaratilannelomake tämän ohjeen liitteenä.

Onnettomuuskirjanpito ja läheltä piti –tilanteiden raportointi

Onnettomuuden tai vakavan läheltä piti -tilanteen jälkeen täytetään läheltä piti raportti: <https://melontajasoutuliitto.fi/melonta/melonnan-turvallisuus/laheltapiti-ja-onnettomuusraportti/>. Raportissa kerrotaan, mitä tapahtui ja milloin. Raportti toimitetaan myös Vihurin hallitukselle ja seuran turvallisuusvastaavalle.

Kajakin kaatuminen ilman muita seurauksia ei edellytä raportointia.

Jos onnettomuudesta seuraa uhrille yksikin seuraavista: Yli viikon sairausloma, enemmän kuin kaksi lääkärisäkäyntiä, tai epäillään hänen saavan pysyvän haitan, ilmoitetaan tapahtumasta TUKESiin verkkolomakkeella osoitteessa <https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx>, tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi. Luonnollisesti ilmoitus tehdään myös uhrin kuollessa.

Palvelusta sivullisille aiheutuvat vaarat

Ei tiedossa.

Kurssiohjeen sisältämät turvallisuustoimenpiteet

Yleistä

- Kurssin turvallisuusmääräykset on merkattu kehystetyllä tekstillä, kuten tämä.

Ohjaajat

- Kurssilla on vastuuhjaaja, ohjaajia, sekä mahdollisesti seurusteluohjaajia.
- Vaatimukset ohjaajille:

- Ohjaajat lukevat Tampereen Vihurin [kurssiohjeesta](#) ainakin laatikoidut turvallisuuskohdat etukäteen. Vastuuhjaaja kertoo tärkeimmät asiat ohjaajien kanssa ennen osallistujien saapumista paikalle.
- Vastuuhjaaja johtaa kurssia, ja [vastaa että turvallisuusohjeita noudatetaan](#).
- Vastuuhjaaja varmistaa, että mukaan tulee ainakin yksi ensiapulaukku ja pumppu.
- Vastuuhjaajalla ja ohjaajilla on mukana pilli, vastuuhjaajan antamat varusteet, ja vesitiiviisti pakattu tai vettä kestävä puhelin ladattuna. Lisäksi vastuuhjaajalla tai jollakulla ohjaajista on mukana vähintään yksi pitkä hinausköysi, jos poistutaan satama-altaasta.
- Jokaisella on oikeus harrastaa turvallisessa, tasa-arvoisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. Ohjaajat kannustavat ennaltaehkäisemään epäasiallista käytöstä, ja puuttuvat asiaan tarvittaessa; ks. Turvallisuusasiakirjan liite 11.

AIKATAULU

KURSSI-ILTA 1

1. ilt a	16:30 - 17:00	Ohjaajat valmistautuvat kurssin alkuun Vajan yläkerrassa tapaaminen
	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuuhjaaja ottaa omat varusteet ja ohjaajien turvavarusteet esille. Käytettävistä turvavarusteista on kerrottu luvussa "Ohjaajat" • Vastuuhjaaja varmistaa, että kaikki ohjaajat ovat lukeneet tämän peruskurssin ohjeen ja sen laatikoidut turvallisuusmääräykset (kuten tämä ja edellinen bulletti). 	

1. ilt a	17:30 - 17:45	Kurssin aloitus Vajan yläkerrassa tai ulkona, sään mukaan.
	Jaettavat tehtävät: Vastuuohjaaja alkupuheet, melontavarusteiden esittely, arvoesineiden kerääminen lukittavaan kaappiin	
	<p><u>ALKUPUHEET</u> aikana muistettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> vastuuohjaaja varmistaa kysymällä osallistujien uimataidon. Kysytään myös tajunnan tai tasapainon menetystä aiheuttavista sairauksista. 	

1. ilt a	17:45 - 18:15	Rasti 1 kajakit ja Rasti 2 melat Rasti 1 vajasassa, rasti 2 pukeilla ja laiturilla
	Jaettavat tehtävät: melarastin hoito, kajakkiesittely, loput ohjaajat auttavat kajakkirastilla	
	<p><u>KAJAKKIEN ESITTELY, VALINTA JA SÄÄTÄMINEN</u> yhteydessä muistettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> kurssilaisille vain kangasaukkareita - irtoavat vaikka kahva unohtuisikin sisälle 	

1. ilt a	18:25 - 18:55	Vesille siirtyminen Laiturilla
	Jaettavat tehtävät: vastuuohjaajan ohjeet, uimari ja reskuttaja, demo vesille menosta, laituritoiminnan johtaja (toinen laiturilla), aukkopeitteiden kahvojen tarkistaja	
	Siirryttäessä vesille:	
	<ul style="list-style-type: none"> Ohjaajat tarkistavat, että aukkopeitteiden kahvat ovat ulkopuolella. Kaksi ohjaajaa on valmiiksi vesillä varmistamassa turvallisuutta. Vesillä kurssilaiset ovat aina vähintään yhden ohjaajan näkökentässä. 	
	Ohjaajien toiminta kurssilaisen kaatuessa:	
	<ul style="list-style-type: none"> Varmistetaan nouseeko kaatuneen pää pinnalle. Tarvittaessa ohjaajat auttavat melojan irti kajakista tai kääntävät kaatuneen melojan kajakkeineen oikeinpäin (Hand-of-God). Jos kaatunutta ei pysty auttamaan kajakissa pysyen, ohjaaja kaataa kajakkinsa ja menee veteen auttamaan kaatunutta kurssilaista, tai siirtyy laiturilta/rannasta avuksi. Uimaan joutunut meloja autetaan rantaan tai takaisin kajakkiin, riippuen etäisyydestä rantaan. Kajakki ja varusteet noudetaan vasta, kun kaatunut on saatu rantaan, ellei kaatunutta ole reskutettu takaisin kajakkiin. Ensiapu annetaan tarpeen mukaan. Samoin hätäpuhelun 112 soitto. (paikan osoite Rauhaniemenreitti 11lukee vajan seinässä, ja rannassa pelastusrenkaan yläpuolella) Arvioidaan keskustellen kaatuneen kanssa tapa, jolla jatketaan. Usein on järkevää ainakin käydä vaihtamassa kuivat vaatteet ylle. 	
Sekä muita turvallisuusohjeita:		
<ul style="list-style-type: none"> harjoittelualue: aallonmurtajien rajaama alue, ellei toisin mainita pysytään näkö- ja kuuloetäisyydellä ohjaajasta pillin vihellys: huomio, annetaan ääninäyte pillistä 		

	<ul style="list-style-type: none"> kerrotaan sallituista rantautumispaikoista ja kielloista kurssilla (esim. uimarannat kielletty, paitsi tietysti hätätilanteissa) varoitetaan veneliikenteestä ja kerrotaan, miten toimitaan, jos harjoitusalueelle tulee veneitä
--	---

	19:30 - 20:15	Pelastautumisharjoitus Vesillä, satama-altaassa ja pukeilla kaluston huolto
1. ilt a	Jaettavat tehtävät: <i>vastuuohjaajan ohjeistus, laiturivahti, rescuttaja</i>	
	PELASTAUTUMISHARJOITUKSEN yhteydessä muistettava:	
	<ul style="list-style-type: none"> osallistuja kaataa kajakkinsa vasta, kun ohjaaja on valmis rescuttajan tehtävään ja antaa luvan kaatumiseen (tämä vain tiedoksi ohjaajille, ei kerrota osallistujille) joillekin ihmisille voi kasvojen joutuessa yhtäkkiä kylmään veteen tulla hengenhaukkomisreaktio pinnan alla. Kylmä vesi voi myös käynnistää tautikohtauksenkin. Joten jokaisen kaatumisen yhteydessä ensimmäinen valvottava asia on, että pää nousee pintaan ja ihminen on tajuissaan. Jos näin ei tapahdu, on asian havaitsevan ohjaajan huudettava muille ohjaajille asiasta, ja rynnättävä heti auttamaan henkilön suu ja nenä pintaan vaikka kajakistaan poistuen. 	

KURSSI-ILTA 2

	16:45 - 17:00	Ohjaajat valmistautuvat kurssin alkuun Vajan alakerrassa
2. ilt a	Jaettavat tehtävät: <i>Mallikajakkien esille ottaminen</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> Ohjaajat ottavat turvavarusteensa. 	

	17:45 - 18:00	Vesille siirtyminen Laiturilla
2. ilt a	Jaettavat tehtävät: <i>laituritoiminnan johtaja (mahdollisesti myös toinen ohjaaja laiturilla)</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> Mennään vesille samalla tavalla kuin edellisenä iltana. 	

	19:55 - 20:10	Lauttaantuminen ja palautetuokio Vesillä, satama-altaassa
2. ilt a	Jaettavat tehtävät: <i>ohjaajat huolehtivat pienryhmästään</i>	
	Ohjaaja: <ul style="list-style-type: none"> Ohjaaja nousee laiturille viimeisenä. 	

KURSSI-ILTA 3

3. ilt a	16:15 - 16:30	Ohjaajat valmistautuvat kurssin alkuun Vajan alakerrassa
	Jaettavat tehtävät: Sään tarkistaminen, kaikki ohjaajat vastuuhjaajan johdolla	
	<ul style="list-style-type: none"> • Vastuuhjaaja tarkistaa sääennusteen ja vallitsevan sään sekä käy tarvittaessa katsomassa, miltä tilanne näyttää aallonmurtajan ulkopuolella. Aallot näyttävät yleensä pienemmiltä rannalta katsottuna. Ohjaajat yhdessä tekevät päätöksen, voidaanko poistua satama-altaasta. • Jos tiedossa on ukkosta, varaudutaan pitämään osa kurssituksesta vajan lähellä, eikä lähdetä Koukkuniemeen/Kaupinojalle. Ukkosen ollessa 'päällä' siirrytään jatkamaan kurssia vajan sisällä. • Jos Tampereen keskustan sääennusteessa on kurssin ajalle yli 4 m/s tuuli mistä tahansa lounaisen .. lännen .. pohjoisen .. idän suunnasta, on keli Näsijärvellä kurssilaisille liian haastava => aallokkomelontaa. Ohjaajat voivat tehdä päätöksen pysymisestä satama-altaassa myös silloin, jos ennusteen mukaan tuuli on heikompa. • Ohjaajat ottavat turvavarusteensa. 	

3. ilt a	17:00 - 17:15	Illan aloitus Laiturilla
	Jaettavat tehtävät: Sään huomioinnista kertominen, vastuuhjaaja hoitaa ryhmässä liikkumisesta kertomisen	
	<p>Kerrottaessa <u>RYHMÄSSÄ LIIKKUMISESTA</u> muistettava:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryhmässä melomisen järjestys, pillin käyttö ja melamerkit: <ul style="list-style-type: none"> o Pilliin puhallus: Huomio - katsokaa tänne ja kuunnelkaa. o Mela pystyssä: Kokoontukaa minun luo. o Mela poikittain: Älkää tulko, pysykää siellä missä olette. • Kaatujan ja kaatumisen näkevien on huutamalla tiedotettava tapahtuneesta. Ohjaajat toimivat turvaryhmänä ja rientävät auttamaan (1-2 ohjaajaa) ja muu ryhmä komennetaan kääntämään keulat vastatuuleen ja melomaan hiljakseen eteenpäin pysyäkseen paikallaan. 	

3. ilt a	17:15 - 17:30	Vesille siirtyminen Laiturilla
	Jaettavat tehtävät: Organisointi laiturilla	
	Siirrytään vesille kuten aikaisempinakin iltoina.	

3. ilt a	19:00 - 19:10	Vesille siirtyminen luonnonrannasta Rauhaniemen rannalla
	Harjoitellaan luonnon rannasta lähtemistä yksi ryhmä kerrallaan.	
	Vähintään yhden ohjaajan on oltava vesillä ennen osallistujia.	

**19:10 -
20:00**

Tekniikkaharjoittelua

Vesillä, tuulisella säällä satama-allas, helpolla säällä Kaupinoja

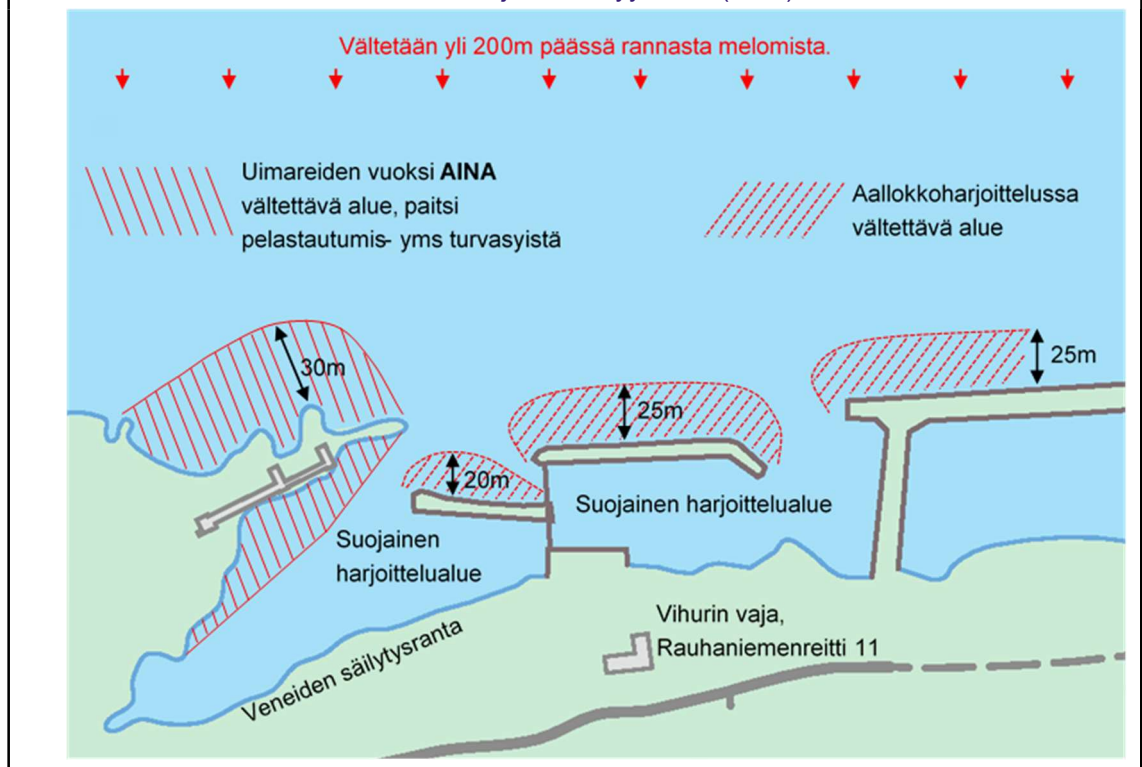
3.
ilt
a

Jaettavat tehtävät: kajakkipyörähdyksen, keulapyörähdyksen, yksinpelastautumisen ja tuentojen demoaminen, kallistelun opetus, pelin/leikin vetäminen

Mikäli jää aikaa, voidaan halukkaiden kanssa kokeilla aallokkomelontaa;

AALLOKKOMELONTAHARJOITUKSEN yhteydessä muistettava:

- Aallonmurtajan aukon tuntumassa. Jos mennään aallonmurtajan edustalle, pidetään vähintään 25m etäisyys siitä, ks. kuva alla.
- Neuvotaan toiminta kajakin kaatuessa.
- Viedään harkinnan mukaan halukkaat kurssilaiset pienissä erissä tuuleen aallonmurtajan ulkopuolelle. Aallokossa oppilas/ohjaaja = 1:1.
- Vältettävät melonta-alueet Vihurin vajan läheisyydessä (kuva):

Peruskurssin vaarojen tunnistaminen ja toimenpiteiden suunnittelu

Palveluntarjoaja: Tampereen Vihuri				Päiväys: 5.4.2020	
Tarkasteltava palvelu: Melonnan peruskurssi				Tekijät: Pertti Peussa ja Jani Raipala	
Palvelun osa, toiminto tai laite	Kuluttajiin kohdistuvat vaarat ja niiden syyt	Tyypilliset seuraukset	Nykyiset toimenpiteet vaaran poistamiseksi tai (kursiivilla) pienentämiseksi	Nykyiset toimenpiteet riittäviä?	Lisätoimenpiteet turv. parantam. (tärkeys 1-3) ¹
Kurssilaiset kulkevat rantalaiturille ja takaisin	Kaatumisaltis (sora)rinne laitureille, varsinkin kajakkia kantavat heikommat henkilöt	Kaatuminen, asfaltti-ihottuma, kajakki voi myös pudota päälle	Kajakkia ohjeistetaan kantamaan parina.	☒ Kyllä ☐ Ei	2 - Rinteen kulukelpoisuutta parannettava; mahd. vajalaajenn. yhteydessä.
Kurssilaiset kulkevat kurssipäivinä vajassa useamman kerran yläkertaan ja alas.	Portaat hieman vaikeakulkuiset (vanha rakennus), ja varsinkin alaspäin tullessa pää voi osua palkkiin.	Kaatuminen portaissa. Mustelmia, katkennut luu, aivotärähdys tai niskavamma.	Portaikön sähkövalaistusta lisätty. On myös asennettu kaide, joka myös estää säilytystelineissä olevien kajakien päiden työntymisen vahingossa portaissa kävelevän kompastusesteeksi.	☒ Kyllä ☐ Ei	
Koulutus aallonmurtajan ulkopuolella	Kurssilainen kaatuu kajakillaan aivan aallonmurtajan tai veneseuran louhikko-penkereen edustalla.	Luode-, pohjois-, tai koillistuuli aaltoineen painaa kurssilaisen ja reskuttajan päin kivilouhikkoa. => Mustelmia, ja mahdollisesti aivotärähdys tai sijoiltaan mennyt nivel.	Aallokkomelonnessa ohjeistettu pitämään 25m etäisyys em. aallonmurtajiin ja louhikkoon, jotta ohjaaja ehtii reskuttaa, tai opastaa rantautumaan. <i>Jos louhikkoranta on liian lähellä reskutusta ajatellen, ohjaaja ottaa kaatuneen kajakin ja melan kiinni, sekä siirtää kaatuneen kahvinauksella turvallisempaan paikkaan reskutettavaksi, tai helpon rannan edustalle.</i>	☒ Kyllä ☐ Ei	

¹ Vaikka tähänastiset toimenpiteet olisi edellä todettu riittäviksi, voi olla järkevää ja kannattavaa toteuttaa helppoja ja halpoja toimenpiteitä turvallisuuden parantamiseksi edelleen. Toimenpiteiden tärkeys: 1 = Turvallisuuden kannalta kiireellinen toimenpide, toteutetaan välittömästi. 2 = Vähemmän kiireellinen toimenpide, joka voidaan toteuttaa myöhemmin. 3 = Lisäselvityksiä vaativa toimenpide-ehdotus.

Koulutusretki Kaupinojalle tai Koukkuniemeen	Sää pahenee perillä ollessa; paluumatkasta tulee kurssilaisille liian vaikea	Useita kajakkeja kaatuu, kurssilaiset joutuvat kävelemään rantaa seuraten vajalle.	Sääennusteiden tarkastus etukäteen. Sään seuranta perillä oltaessa.	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutus lähivesillä (jossa 4 uimarantaa)	Kurssilainen tai joku ohjaajista törmää uimariin	Uimari satuttaa päänsä tai ylävartalon. Meloja voi kaatua - pahimmillaan uimarin päälle.	Pidetään etäisyyttä Rauhaniemen ja Kaupinojan uintialueisiin, rantautuminen vain turvallisuussyistä.	☒ Kyllä	☐ Ei
Kajakin käsittely ja kantaminen	Kantamisesta tai kaatumisesta aiheutuvat vammat.	Käsi- tai selkävamma. Myös nilkkavamma kaaduttaessa.	Kurssilla näytetään kajakin ergonomisesti oikea nostaminen. Opastetaan kantamaan kajakkia parina. Käsittelyvaiheessa ei kiirettä.	☒ Kyllä	☐ Ei
Luonnonrantaan rantautumisen harjoittelu.	Kajakin nosto ja mahdollinen kompastuminen.	Käsi- tai selkävamma. Myös nilkkavamma kaaduttaessa.	Kiireen ja tungoksen välttäminen.	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutuksen aikainen vesilläolo.	Kaatuminen vahingossa. Syynä mm. vaillinainen melontataito, toisen melojan ojentama esine, törmäys johonkin pinnalla tai pinnan alla, aalto, jopa äkillinen tuulenpuuskakin.	Kajakki kaatuu. Jos pinnan lähellä kivi tms. kovaa, saa meloja mustelman tai kovan tällin päähänsä.	Ennako-ohjeistus kaatumistilanteesta kurssilaisille - mm. aukkopeiton oikea kiinnitys ja irrotus, melontareitin valinta sään mukaan, järkevä etäisyys rantaan. Kurssilaiset ovat koko ajan jonkun ohjaajan näkökentässä. Ohjaajien tarkkaavaisuus, vältetään vedenalaisia kiviä tai verkkoja, useita apuohjaajia. <i>Kurssilaisella varavaatteet mukana vesitiiviisti, ohjaajilla ladattuja puhelimia vesitiiviisti, ohjaajilla kyky antaa ensiapua, sekä puhelin soittaa 112 tarvittaessa.</i>	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutuksen aikainen vesilläolo kesän ensimmäisillä kursseilla, kun vesi on kylmää (ja kurssilaisilla on	Ks. yllä.	Ylläolevan lisäksi kylmään veteen kaatunut voi ihmisen luontaisen reaktion vuoksi vetää vettä henkeensä. Kylmä vesi myös kylmettää uimarin nopeasti.	Ks. yllä, lisäksi melottava vieläkin lähempänä rantaa. <i>Ohjaajilla on tiedossa vedenhaukkomisreaktion mahdollisuus, sekä ymmärrys ripeän toiminnan tärkeydestä kylmän veden aikaan.</i>	☒ Kyllä	☐ Ei

huono varustus kylmään veteen).					
Koulutuksen aikainen vesilläolo aallonmurtajien lähellä.	Ks. yllä.	Kurssilainen saattaa rantautua ohjaajilta kysymättä louhikkoon, ja saada mustelmia tai jopa nilkkansa sijoiltaan.	<i>Lähin ohjaaja neuvoo rantautumisen lähistön helpoimpaan paikkaan. Varotaan kaatumista, nilkkaa jne.</i>	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutuksen aikainen vesilläolo kalapyydyksen lähetyvillä, tai kun pinnan alla on jotain takertuvaa.	Ks. yllä.	Kaatonut sotkeutuu kalapyydykseen, tai pinnan alla olevaan esim. polkupyöränraatoon.	Koulutusalueella ei tiettävästi ole kalapyydyksiä. Ohjaajilla on puukkoja. Liivit kelluttavat. Tarvittaessa ks. alla.	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutuksen aikainen vesilläolo.	Kurssilaisella (tai ohjaajalla) piilevä tai peitelty sairaus tai vamma, joka vaikuttaa jaksamiseen, tajuntaan, tai tasapainoon. Muu tapaturma.	Kurssilainen kaatuu, mutta jää tajuttomana veden alle.	Terveystila ennakkotiedustellaan kurssilaisilta. Ohjaajat ovat harjoitelleet tajuttoman pelastamista. <i>Hand of God -pelastus, tai ohjaajat sukeltavat ja vetävät henkilön pään pinnalle. Soitetaan 112.</i>	☒ Kyllä	☐ Ei
Ks. yllä.	Uupumus. Heikko energia / nestetasapaino	Kurssilainen ei enää jaksaa tai halua osallistua opetukseen, mutta pystyy itsenäiseen toimintaan	Terveystilan ennakkotiedustelu. <i>Kurssilainen ohjataan rantaan, ja arvioidaan suoriutuuko hän yksin kotiin/hoitoon. Tarvittaessa autetaan.</i>	☒ Kyllä	☐ Ei
Ks. yllä.	Heikko energia / nestetasapaino	Ohjaaja huomaa kesken kurssin, ettei kykene tehtäviinsä	<i>Oma ilmoitus ja sijaisen nopea etsintä. (Mahdollisesti ohjaajia on kurssilla riittävästi ko. kurssipäivän loppuun viemiseen)</i>	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutukseen kuuluva melonta Kaupinojalle tai Koukkuniemeen.	Tuuli, aallokko, ukkonen.	Kaatuminen, tai peräti salamanisku.	Vastuuohjaaja varmistaa sääennusteista etukäteen, sekä kurssin olosuhteista lähdetäänkö retkelle lainkaan. <i>Normireskukset tai hinaus. Jos ukonilma tullut 'päälle', evakuoitaan kurssi lähimpään</i>	☒ Kyllä	☐ Ei

			<i>ukkosenjohdattimelliseen suojaan, kuten vaja, Kaupinojan sauna, Koukkuniemen talot, jne.</i>		
Ks. yllä	Yhden kurssilaisen palattava vajalle kesken retken (lääkkeet, meno, ...); ohjaaja lähtee saattamaan.	Ohjaaja:kurssilainen -suhde saattaa heiketä huonommaksi kuin 1:5.	Jos 1:5 sääntö rikkoutuu, vastuuohjaaja päättää palaako koko kurssi, vai voidaanko jatkaa tyvenen ja lämpimän kelin, hyväkuntoisten kurssilaisten jne yhteisvaikutuksen turvin.	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutuksen aikainen vesilläolo.	Kalustossa tai varusteissa on haitallisia vikoja.	Vaikea meloa, kajakki täytyy vedellä, kaatuminen, melontaliivit eivät kelluta riittävästi tai irtoavat, jne.	Normaali kalustosta huolehtiminen. Melontaliivien kelluttavuus ja mekaaninen kunto tarkistetaan 5v välein, viimeksi v. 2019.	☒ Kyllä	☐ Ei
Koulutuksen aikainen vesilläolo.	Nesteen tai ravinnon vähäisyys, liian rasittava melontasuoritus, tai liian vähän taukoja	Ei jaksaa muiden mukana, eikä opi. Kaatuminenkin mahdollista.	Kurssilaisten toivotaan ottavan evästä, nestettä ja hattu mukaansa, lyhyt tauko n. tunnin välein, seurataan kurssilaisia ja kysytään taukotarvetta. <i>Lisätauojen pitäminen, voimaton henkilö jonkin ohjaajan lähivalvontaan, tai lauttautumaan seurusteluohjaajan kanssa.</i>	☒ Kyllä	☐ Ei

TAMPEREEN VIHURI ry nuorisojaos

Lasten ja nuorten melontakoulu - turvallisuusjärjestelyt

Toiminnan kuvaus

Melontakoulussa opetellaan melonnan perusteita ohjatusti, käyttäen mm. erilaisia kanootteja. Melontakoulu on tarkoitettu uimataitoisille 7–16-vuotiaille lapsille ja nuorille; aiempaa melontakokemusta tai seuran jäsenyyttä ei tarvita.

Toimintapaikat

Ensisijaisesti toiminta tapahtuu Kaukajärven soutu- ja melontastadionin länsipäässä olevan laiturin (N61° 28.571', E23° 53.187') ympäristössä, ks. Kuva 1. Navigaattorit ja reittioppaat löytävät paikan osoitteella "Haiharansuu". Ohjattu toiminta alkaa täältä. Laiturin lähistöllä on neljä konttia välinevarastoina ja pukuhuoneina. Toiminta tapahtuu pääosin Kuva 1 alueella, mutta taitojen karttuessa voidaan käydä kauempanakin Kaukajärvellä.

Kuva 1 Melontakoulun kokoontumispaikka Kaukajärvellä, sekä julkiset uimarannat.

Melontakoulu on myös laajentamassa toimintaansa Lempäälän ns. Hääkiven alueelle. Osallistujien kokoontumispaikka on Hääkiven levähdysalueella olevan rakennuksen ”614” luona (N61° 19.298', E23° 45.961'), Kuva 2. Melonta tapahtuu pääosin Liuhanvuolteen alueella. Pohjoisen suuntaan melonta-alue loppuu ehdottomasti Kuva 2 merkittyyyn punaiseen pistekatkoviivaan; meloessa tämän pohjoisrajan voi tunnistaa länsirannalla olevasta liiteristä. Ehdottoman pohjoisrajan syy on Katepalin hengenvaarallinen pohjapato. Etelässä melonta-alue ulottuu Turuntien maantiesiltään, joskin osallistujien taitojen karttuessa voidaan käydä kauempanakin Ahtialanjärvellä.

Kuva 2 Melontakoulun kokoontumispaikka Lempäälässä, melonta-alueen ehdoton pohjoisraja, sekä alueen julkinen uimaranta.

Turvallisuudesta vastaavat

Seura nimeää jokaiselle melontakoululle yli 18 vuotiaan valmentajan ja tarvittavan määrän apuvalmentajia. Kaikilla valituilla tulee olla melonnan

perustiedot ja –taidot, kokemusta koulun turvallisesta suorittamisesta, ja jokainen on näyttänyt seuran edustajille tuoreen rikostaustaotteensa. Valmentajan tulee lisäksi olla todettu kyvykkääksi lapsiryhmän ohjaamiseen. Henkilöitä nimettäessä heidän ensiapupätevyytensä on huomioitava niin, että melontakoulun toimiessa mukana on aina vähintään yksi EA1 -taitoinen. Valmentaja vastaa turvallisuusohjeiden noudattamisesta.

Osallistujat

Melontatietoja ja -taitoja ei edellytetä, mutta osallistujan on oltava uintitaitoinen. Päihteiden vaikutuksen alaisena kurssille osallistuminen on kielletty. Osallistujien enimmäismäärä melontakouluun on 10.

Ennakkotiedotus

Osallistujille tiedotetaan etukäteen pääsyvaatimuksista ja suositeltavista vaatteista, ja kysytään osallistujan melonnassa huomioitavia erikoispiirteitä.

Vaarojen tunnistaminen

Ks. vaaratilanelomake tämän ohjeen liitteenä.

Onnettomuuskirjanpito ja läheltä piti –tilanteiden raportointi

Onnettomuuden tai vakavan läheltä piti -tilanteen jälkeen täytetään läheltä piti raportti: <https://www.melontajasoutuliitto.fi/turvallisuus/onnettomuus-ja-lp-raportit/>. Raportissa kerrotaan, mitä tapahtui ja milloin. Raportti toimitetaan myös Vihurin hallitukselle ja seuran turvallisuusvastaavalle.

Kajakin kaatuminen ilman muita seurauksia ei edellytä raportointia.

Jos onnettomuudesta seuraa uhrille yli viikon kestävä ja arkitoimia rajoittava vaiva, enemmän kuin kaksi lääkärisikäyntiä, tai epäillään hänen saavan pysyvän haitan, ilmoitetaan tapahtumasta TUKESiin verkkolomakkeella osoitteessa <https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx>, tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi.

Palvelusta sivullisille aiheutuvat vaarat

Ei tiedossa.

Valmentajien toimenpiteet ennen melontakoulujakson alkamista

Osallistujien enimmäismäärä on 10. Ennalta varmistetaan, että valmentajan lisäksi apuvalmentajia on yhteensä niin paljon, että osallistuja : (apuvalmentaja + valmentaja) –suhde on 5 : 1 tai pienempi. Ennen kunkin melontakoulujakson alkamista valmentajat ja apuvalmentajat käyvät tämän turvallisuussuunnitelman ja sen vaaratilanne-lomakkeen läpi etukäteen, sekä ennakkokyselyssä saadut tiedot osallistujien erikoispiirteistä.

Valmentajien ennakoivat toimenpiteet kunakin melontakoulupäivänä

Valmentaja tai apuvalmentaja - jatkossa yleisnimellä (apu)valmentaja - lataa vesillä käytettävän matkapuhelimen ja pakkaa sen vesitiiviisti niin, että hätäpuhelut ovat aina mahdollisia.

Jos aluetta lähestyy ukkonen salamointeinen, pysytään laiturin lähellä, jotta voidaan nopeasti poistua kajakeista esim. pukuhuonekontteihin.

Muuten valmentaja saa päättää ennusteen, havaittujen sääolosuhteiden (aallokon vaikeus, haittaako tuuli, sade, sumu, jne), sekä osallistujien siihenastisen melontakokemuksen pohjalta, kuinka koulun ohjelma toteutetaan.

Melontakoulunaikaisia toimintaohjeita

(Apu)valmentajilla oltava vähintään mukana 1 ladattu matkapuhelin vesitiiviisti pakattuna. Lisäksi 1 ensiapulaukku on saatavilla rannassa. Kauden ensimmäisinä koulupäivinä (apu)valmentajat kiinnittävät huomiota itselleen valittavien kajakkien tukevuuteen mm. avustustilanteita silmälläpitäen.

Kaikkien kajakeista tarkastetaan, että ne ovat melontakuntoisia. Kaikilla on oltava oikean kokoiset melontaliivit päällä ja oikein puettuina (myös haararemmi kiinnitettynä malleissa, joissa remmi on), kun ollaan vesillä.

Osallistujat eivät käytä aukkopeittoja.

(Apu)valmentajat antavat luvan osallistujille vesille menoon. Kajakkiin meno ja poistuminen tapahtuu aluksi (apu)valmentajien auttamana, mutta kun taidot karttuvat, tekevät osallistajat sen itsenäisesti.

Ensimmäisenä melontakoulupäivänä Lempäälässä melotaan pohjoisrajalle (ks. Kuva 2), osoitetaan rajan merkinä oleva lato kaikille osallistujille, ja muistutetaan ettei tätä pidemmälle virran suuntaan saa melontakoulussa koskaan mennä.

Vesillä oltaessa jokainen osallistuja on koko ajan vähintään yhden (apu)valmentajan näkökentässä. (Apu)valmentajat laskevat osallistujien lukumäärän säännöllisesti erityisesti vesillä.

Jokaisella on oikeus harrastaa turvallisessa, tasa-arvoisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. (Apu)valmentajat kannustavat ennaltaehkäisemään epäasiallista käytöstä, ja puuttuvat asiaan tarvittaessa; ks. Turvallisuusasiakirjan liite 11.

Ukonilman lähestyessä yllättäen, rantaudutaan ja haetaan suojaa ukkosen kannalta turvallisesta paikasta.

(Apu)valmentajat pitävät huolta siitä, että jos osallistajat kaatuvat, he pääsevät myös ulos kajakista. Tarvittaessa (apu)valmentaja tekee ns. Hand of God reskutuksen, tai vetää osallistujan pään pintaan muilla keinoin, vaikka sukeltamalla pois kajakistaan, ja kutsuu apua.

Jos osallistuja kaatuu, hän tulee ulos kajakista, kääntää sen oikein päin ja ui rantaan, tai (apu)valmentaja pyytää osallistujaa nousemaan turvaveneeseen. Toinen (apu)valmentaja pitää silmällä ja ohjeistaa muita osallistujia. Kaatuneen kajakki tyhjennetään vedestä, ja tarvittaessa vaihdetaan kuiva vaatekerta.

Melottaessa ryhmä pidetään yhdessä tai jaetaan kahtia, mutta niin että kummassakin ryhmässä on joko valmentaja tai apuvalmentaja, ja osallistujien jatkuva silmälläpito on mahdollista. Melottaessa etäisyys rantaan on tyypillisesti alle 100 m.

Julkisille uimarannoille (ks. Kuva 1 ja Kuva 2) rantautumista vältetään, ellei tämä ole välttämätöntä kaatuneen melojan auttamiseksi, tai vakavamman hätätilanteen vuoksi.

Lasten ja nuorten melontakoulun vaarojen tunnistaminen ja toimenpiteiden suunnittelu

Palveluntarjoaja: Tampereen Vihuri				Päiväys: 21.03.2024	
Tarkasteltava palvelu: Lasten ja nuorten melontakoulu				Tekijät: Netta Malinen, Harri Lindeman ja Pertti Peussa	
Palvelun osa, toiminto tai laite	Kuluttajiin kohdistuvat vaarat ja niiden syyt	Tyypilliset seuraukset	Nykyiset toimenpiteet vaaran poistamiseksi tai (kursiivilla) pienentämiseksi	Nykyiset toimenpiteet riittäviä?	Lisätoimenpiteet turv. parantam. (tärkeys 1-3) ²
Ennen ensi kokoontumista	(Apu)valmentaja ei osaa varautua osallistujan erikoispiirteisiin ilman ennakkotietoa	Oletukset tyypillisestä osallistujasta eivät päde	Osallistujan vaivat / haasteet kysytään vanhemmilta ennalta lomakkeella	☒ Kyllä ☐ Ei	
Kaukajärven rannalla tapahtuvat asiat	Ohikulkeva auto- ja pyöräliikenne	Erilaiset törmäykset mahdollisia	Kaupunki määrännyt autoille ajorajoituksia (vain huoltoliikenne)	☒ Kyllä ☐ Ei	
	Kompastuminen laiturilla epätasaisuuksiin, tai laiturin edustan betoniporsaisiin	Naarmuja ja mustelmia	Varoitettu kantamasta kajakkia takaperin, sekä betoniporsaista. Kaupunki korjaa laituria sen kunnon huonontuessa.	☒ Kyllä ☐ Ei	
	Lasinsiruja alueella, (laiturilla kajakkeihin siirrytään avojaloin).	Haava jalkapohjassa (laiturilla)	Siivottu lasinsiruja roskeen kun siruja huomattu. Varsinkin kesällä alueella muutakin seuratoimintaa, jonka toimijat siivoavat myös.	☒ Kyllä ☐ Ei	
	Kajakkia ei pysty säätämään melojalle sopivaksi, tai ei ole tarpeeksi sopivan kokoisia	Vaikea meloa, tai joutuu melomaan selvästi erilaisella kalustolla	Käytetään peruskaluston täydentämiseksi tarvittaessa saatavilla olevia kaksikoita, kuntokajakkeja tai poolokajakkeja	☒ Kyllä ☐ Ei	

² Vaikka tähänastiset toimenpiteet olisi edellä todettu riittäviksi, voi olla järkevää ja kannattavaa toteuttaa helppoja ja halpoja toimenpiteitä turvallisuuden parantamiseksi edelleen. Toimenpiteiden tärkeys: 1 = Turvallisuuden kannalta kiireellinen toimenpide, toteutetaan välittömästi. 2 = Vähemmän kiireellinen toimenpide, joka voidaan toteuttaa myöhemmin. 3 = Lisäselvityksiä vaativa toimenpide-ehdotus.

	Kajakin putoaminen jalan päälle, tai selän vahingoittuminen nostettaessa	Kipeä jalka tai selkä	Yhtä kajakkia tulisi kantaa aina kaksi; toinen perästä ja toinen keulasta. Opastetaan nostamaan jaloilla, ei selällä	☒ Kyllä	☐ Ei	
	Melojalla väärän kokoinen melontaliivi	Liivi ei sovi, haittaa toimintaa tai saattaa jopa irrota vedessä => RISKI	(Apu)valmentaja varmistaa että liivin säädöt kohdallaan. Osallistujat eivät käytä aukkopeitettä.	☒ Kyllä	☐ Ei	
	Kajakia orrelta ottaessa onnettomuuksia	Kurotettu kajakki voi pudota päälle, varsinkin pienikokoisemmilla, tai kajakilla voi vahingossa tuupata toista	Varsinkin ensimmäisillä kerroilla ohjaaja antaa ja ottaa kajakit orrelta, samalla osallistujat saavat opastusta toimintaan.	☒ Kyllä	☐ Ei	
Lempäälässä tapahtuvat asiat	Osallistuja erkaantuu joukosta eikä piittaa pohjoisrajasta	Useimmiten ei mitään. Pahimmassa tapauksessa osallistuja joutuu Katepalin pohjapatoon ja menehtyy.	Kaikille osallistujille näytetään 1. melontakerralla pohjoisrajan paikka ja korostetaan sen ylittämisen olevan ehdottomasti kielletty.	☒ Kyllä	☐ Ei	
Vesille siirtyminen ja vesiltä poistuminen	Kaatuminen, mahdollisesti myös laituriin osuen	Osallistuja kastuu, ehkä mustelmia	Kajakit tukevia, kajakkiin nousemista ohjeistetaan, ensikerroilla (apu)valmentaja myös pitää kajakista kiinni.	☒ Kyllä	☐ Ei	
Vesillä olo	Kaatuminen, varsinkin jos kaukana rannasta, kylmä vesi, tai sairaskohtaus	Rantaan tai veneelle uinti. Tyhjätkään kajakki, autetaan osallistuja kajakkiin.	Melotaan rantojen lähellä. Valmentaja on turvaveneessä, apuvalmentaja mukana kajakilla. Melkein kaikissa minikajakeissa on laipiot.	☒ Kyllä	☐ Ei	
	Vastuuohjaajan estyessä sijastaminen ollut vaikeaa.	Erilaiset "härdelein" seuraukset tbd	Useita vuosia apuvalmentajina olleita nyt täysi-ikäisinä käytettävissä myös valmentajina	☒ Kyllä	☐ Ei	
	Soutajaan törmäämään	Kaatuminen, tai airon osumana murtunut kylkiluu	(Apu)valmentaja muistuttaa valppaudesta. Radoilla liikennesäännöt, muualla oltava vain valppaana.	☒ Kyllä	☐ Ei	

	(Apu)valmentaja valinnut itselleen liian kiihkerän kajakin	Reskutus tai poikkeus-tilanteiden hallinta (hinaaminen, melan kuljettaminen) ei onnistu	Ei selvää ohjetta, valmentajan valppaus ja huomautus kajakkivalinnasta. Ensimmäisinä päivinä suositellaan (apu)ohjaajille tukevan kajakin käyttöä.	☒ Kyllä	☐ Ei	
	(Joko valmentaja tai apuvalmentaja joutuu lähtemään kesken koulua)	(Vajaan miehityksen seuraukset)	(Koulun alussa osallistujista johtuvat riskit suurempia)	☒ Kyllä	☐ Ei	

TAMPEREEN VIHURI ry kurssijaos

Sovellettu melonta - turvallisuusjärjestelyt

Toiminnan kuvaus

Soveltava melonta on tarkoitettu Pirkanmaan Neuroyhdistyksen jäsenille sekä Erityiskuntoutuksen asiakkaille, ja sen järjestelyissä on pyritty huomioimaan asiakkaiden rajoitukset. Soveltavaan melontaan kuuluu myös koulutusta, jossa opetellaan melonnan perustaitoja ja melontaturvallisuuden perustietoja.

Toimintapaikka

Tyypillisesti melonta alkaa Rauhaniemen suojaisammalta uimarannalta, sen parkkipaikan puoleisesta päästä (N61°30,881', E023°47,148'), ks. Kuva 3. Osa melojista voi kuitenkin aloittaa melontansa Tampereen Vihurin vajan rannassa olevalta laiturilta, meloen ensimmäiseksi hiekkarannalle melontaillaan aloituspalaveriin. Melonnan keskeisin toiminta tapahtuu Rauhaniemen uimarannan suojaisissa vesissä ja Tampereen Vihurin vajan edustan satama-altaassa. Osallistujien taitojen karttuessa sekä sään salliessa voidaan meloa myös rantaa seuraten Rauhaniemen ja Tapatoran saaren (N61°31.331', E023°49.900') välisillä vesialueilla, ks. Kuva 4, tai Koukkuniemen vanhainkodin/Rauhaniemen sairaalan lahdelle.

Turvallisuudesta vastaavat

Kurssijaos nimeää jokaiselle kurssille vastuuhjaajan ja tarvittavan määrän ohjaajia. Vastuuhjaajien on tunnettava osallistujien melontaa vaikeuttavat seikat, ja hänellä on oltava vähintään Suomen Kanoottiliiton tai Melonta- ja Soutuliiton melonnanohjaajan pätevyys, riittävä kokemus kurssin turvalliseen toteuttamiseen, sekä riittävä ensiaputaito. Ohjaajalla on oltava melonnan perustiedot ja -taidot. Vastuu- ja muut ohjaajat käyvät tämän turvallisuussuunnitelman ja sen vaaratilanne-lomakkeen läpi etukäteen. Vastuuhjaaja kertoo tärkeimmät asiat

muiden ohjaajien kanssa ennen osallistujien saapumista paikalle.

Vastuuohjaaja vastaa turvallisuusohjeiden noudattamisesta.

Osallistujat

Melontatietoja ja -taitoja ei edellytetä, mutta osallistujan on kyettävä pidättämään hengitystään joutuessaan mahdollisesti yllättäen veden alle, kyettävä hallitsemaan pään asentoa ilman tukea, sekä kommunikoimaan. Osallistujan on oltava yli 18 vuotias.

Päihteiden vaikutuksen alaisena kurssille osallistuminen on kielletty.

Ennakkotiedotus

Osallistujille tiedotetaan etukäteen pääsyvaatimuksista ja suositeltavasta varustuksesta.

Vaarojen tunnistaminen

Ks. vaaratilanelomake tämän ohjeen liitteenä.

Onnettomuuskirjanpito ja läheltä piti –tilanteiden raportointi

Onnettomuuden tai vakavan läheltä piti -tilanteen jälkeen täytetään läheltä piti raportti: <https://melontajasoutuliitto.fi/melonta/melonnan-turvallisuus/laheltapiti-ja-onnettomuusraportti/>. Raportissa kerrotaan, mitä tapahtui ja milloin. Raportti toimitetaan myös Vihurin hallitukselle ja seuran turvallisuusvastaavalle.

Kajakin kaatuminen ilman muita seurauksia ei edellytä raportointia.

Jos onnettomuudesta seuraa uhrille yksikin seuraavista: Yli viikon sairausloma, enemmän kuin kaksi lääkärisikäyntiä, tai epäillään hänen saavan pysyvän haitan, ilmoitetaan tapahtumasta TUKESiin verkkolomakkeella osoitteessa <https://marek.tukes.fi/ilmoitus.aspx>, tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi. Luonnollisesti ilmoitus tehdään myös uhrin kuollessa.

Palvelusta sivullisille aiheutuvat vaarat

Ei tiedossa.

Ohjaajien ennakoivat toimenpiteet ennen kurssipäiviä

Osallistujien enimmäismäärä on 14. Ennalta varmistetaan, että sitoutuneita vastuu- ja muita ohjaajia on yhteensä niin paljon, että osallistuja : ohjaaja –suhde on 4 : 1 tai pienempi.

Ohjaajien toimenpiteet kurssipäivinä klo 12 ja 17 välillä

Vastuu- ja muut ohjaajat lataavat vesillä käyttämänsä matkapuhelimet ja pakkaavat ne vesitiiviisti niin, että hätäpuhelut ovat aina mahdollisia rannasta tai vesiltä.

Vastuuohjaaja tarkistaa Tampereen keskustan sääennusteen ja vallitsevan sään, sekä käy tarvittaessa katsomassa, miltä tilanne näyttää aallonmurtajan ulkopuolella. Aallot näyttävät yleensä pienemmiltä rannalta katsottuna. Satama-altaasta EI lähdetä retkille, jos Tampereen keskustan sääennuste sisältää melonnan aikana:

- a) ukkosta salamointeineen (voidaan nopeasti poistua kajakeista jos ukkonen päällä), tai
- b) 4 m/s tai enemmän tuulta lounaisen .. lännen .. pohjoisen .. idän väliltä (liian vaikeat olosuhteet)

Muuten vastuuohjaaja saa päättää ennusteen, havaittujen sääolosuhteiden (aallokon vaikeus, haittaako tuuli, sade, sumu, jne), sekä osallistujien siihenastisen melontakokemuksen pohjalta, kuinka sen illan kurssiohjelma toteutetaan.

Kurssinaikaisia toimintaohjeita

Vastuu- ja muilla ohjaajilla oltava vähintään mukana: jokaisella pilli ja kontaktihinausköysi, 1 ladattu matkapuhelin vesitiiviisti pakattuna, retkellä lisäksi 1 puukko, 1 varamela ja 1 ensiapulaukku. Rannalta lähteville osallistujille on kajakit, melat, melontaliivit yms. tarvittavat varusteet järkevää kuljettaa

lähtöpaikalle esim. hinaamalla ne vajan laiturilta, sekä tuoda takaisin samalla tavoin. Osa kalustosta tuodaan vajan laiturille, josta vajan rannalta aloittava osa kurssilaisista lähtee melomaan.

Kajakeista tarkastetaan että ne ovat melontakuntoisia, ja lastiluukut ovat kiinni. Kaikilla on oltava melontaliivit päällä ja oikein puettuina (myös haararemmi kiinnitettynä malleissa, joissa remmi on), kun ollaan vesillä.

Pääsääntöisesti kaikki ohjaajat käyttävät aukkopeittoja, mutta osallistujat eivät. Tosin hyväkuntoisten osallistujien kohdalla voidaan sallia helposti irrotettavan aukkopeiton käyttö. Tällöin aukkopeiton käyttö opastetaan hänelle rannalla.

Kajakkiin meno tapahtuu hiekkarannalla (N61°30,881', E023°47,148'), minkä jälkeen osallistujat työnnetään vesille. Osa melojista voi kuitenkin aloittaa melontansa Tampereen Vihurin vajan rannassa olevalta laiturilta, meloen ensimmäiseksi hiekkarannalle melontaillan aloituspalaveriin.

Osallistujille näytetään ääni- ja melamerkit, joita tullaan käyttämään. Suositus merkeistä on tämän ohjeen lopussa. Vesillä oltaessa jokainen osallistuja on koko ajan vähintään yhden ohjaajan näkökentässä. Ohjaajat laskevat osallistujien lukumäärän säännöllisesti vesillä.

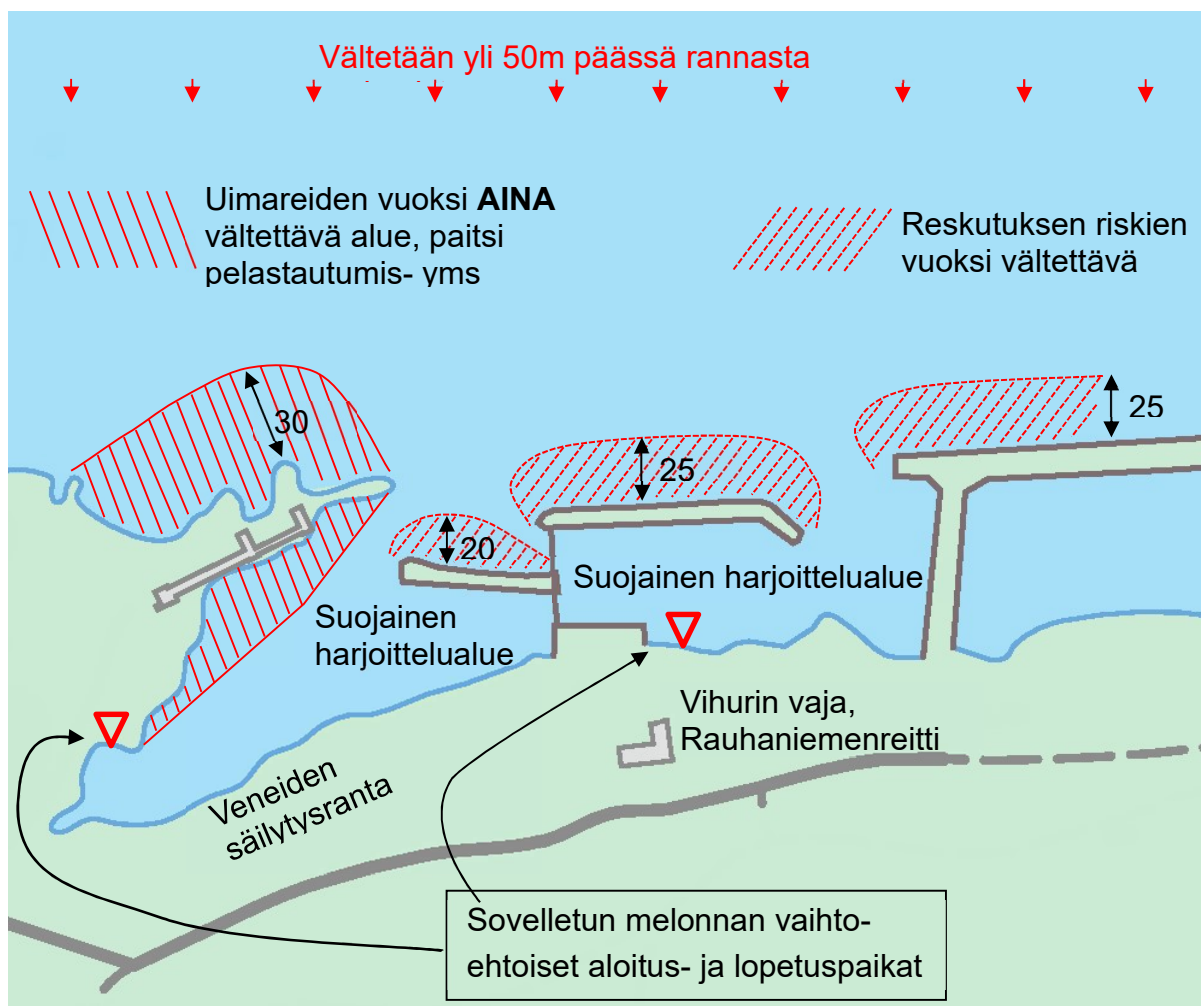
Jokaisella on oikeus harrastaa turvallisessa, tasa-arvoisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. Ohjaajat kannustavat ennaltaehkäisemään epäasiallista käytöstä, ja puuttuvat asiaan, jos sitä havaitaan; ks. Turvallisuusasiakirjan liite 11.

Jos ukonilman välähdyksen ja jyrinän välillä on alle 10 sekunnin aika, rantaudutaan ja haetaan suojaa Vihurin vajasta, parkkipaikan autoista, tai retkellä esim. Kaupinojan saunalta. Suojassa voidaan ukonilman ajan kerrata opittua, kertoa jokamiehen oikeuksista, sekä harkiten melontaretkistä, tms.

Ohjaajat pitävät huolta siitä, että jos osallistujat kaatuvat, he pääsevät myös ulos kajakista. Tarvittaessa ohjaaja tekee ns. Hand of God reskutuksen, tai vetää osallistujan pään pintaan muilla keinoin, vaikka sukeltamalla pois kajakistaan.

Jos osallistuja kaatuu, hän ui normaalisti rantaan ohjaajan neuvomaan paikkaan, tai ohjaaja pyytää osallistujaa tarttumaan ohjaajan kajakin kantokahvaan ja vetää kajakillaan hänet rannan lähelle. Toinen ohjaaja huolehtii osallistujan kajakista ja

melasta. Rannassa kajakki tyhjenetään vedestä, ja tarvittaessa vaihdetaan kuiva vaatekerta. Muut ohjaajat jatkavat normaalisti muiden osallistujien kanssa, tai osallistujat kootaan odottamaan ns. lauttaan, jos ollaan retkellä.

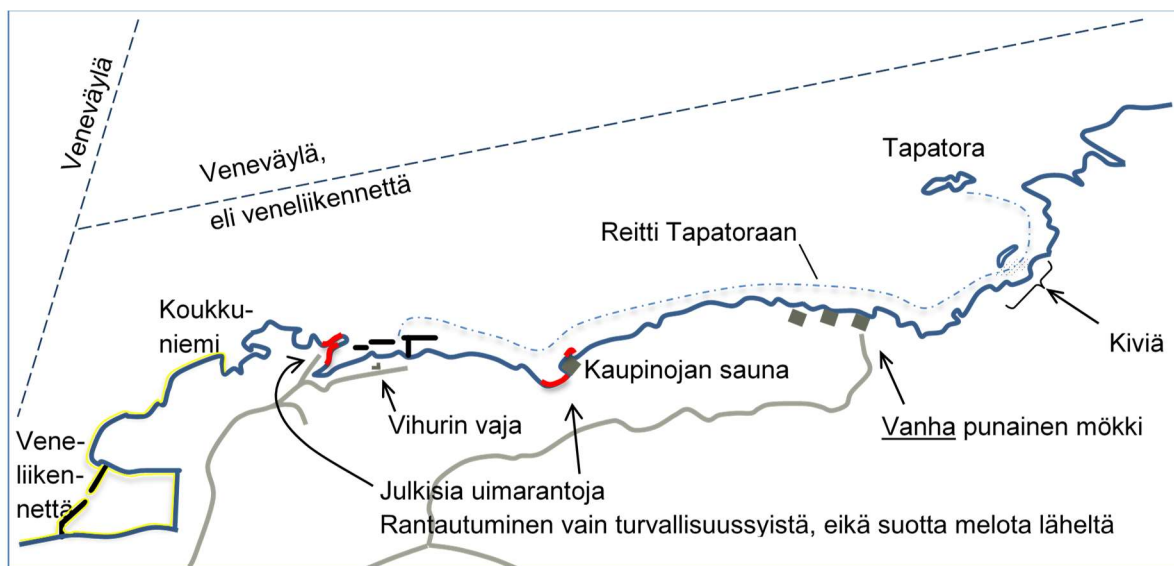

Kuva 3 Melonta-alueet Vihurin vajan läheisyydessä. Jos päätetään meloa suojaisten satama-altaiden ulkopuolella, on se tehtävä riittävän kaukana (n. 25m) rantalouhikoista.

Satama-altaan ulkopuolella melottaessa ryhmä pidetään yhdessä. Ryhmän kärjessä ja takana meloo ohjaaja. Edetään hitaimman melojan mukaan; kärjen ohjaajan on katsottava säännöllisesti taakseen, ettei vauhti ole liian kova. Etäisyys rantaan tyypillisesti alle 50 m.

Julkisille uimarannoille (ks. Kuva 3 ja Kuva 4) rantautumista vältetään, ellei tämä ole välttämätöntä kaatuneen melojan auttamiseksi, tai vakavamman hätätilanteen vuoksi.

Tapatoraan päästään turvallisemmin kiertämällä Tapatoran lahti rantojen läheisyydessä. Pikkusaarta ohitettaessa (ks. Kuva 4) kannattaa varoa kiviä, sekä aivan Tapatoran läheisyydessä matalikkoja.

Kuva 4 Sovelletun melonnan retkellä huomioitavaa. Uimarantoja (punaisella) vältettävä. Keltaisille rannoille (Koukkuniemen vanhainkodilta Naistenlahteen) on vaikea rantautua niiden jyrkkyyden vuoksi.

Osallistujien kanssa suositellaan käytettäväksi seuraavia perusmerkkejä:

- Pilliin puhallus kerran = Huomio!
- Mela pystysuorassa näyttävästi = Tulkaa luo / saa tulla / reitti selvä
- Mela poikittain pään päällä = Seis / älkää tulko

Ohjaaja merkitsee vajakirjaan osallistujien ja ohjaajien henkilölukumäärän, kun kajakit palautetaan vajalle.

Sovelletun melonnan vaarojen tunnistaminen ja toimenpiteiden suunnittelu

Palveluntarjoaja: Tampereen Vihuri				Päiväys: 15.3.2020 /Päivitetty 14.3.2021	
Tarkasteltava palvelu: Sovellettu Melonta				Tekijät: Annamari Hannula, Pertti Peussa ja Petra Peltoniemi	
Palvelun osa, toiminto tai laite	Kuluttajiin kohdistuvat vaarat ja niiden syyt	Tyypilliset seuraukset	Nykyiset toimenpiteet vaaran poistamiseksi tai pienentämiseksi	Nykyiset toimenpit. riittäviä?	Lisätoimenpiteet turvallisuuden parantamiseksi (tärkeys 1-3) ³
Vesillä olo	Kurssilainen kaatuu vesillä vajan edustalla tai muualla. Laiturille nousu melko vaikeakulkuisen rantakallion kautta vaikeaa. Märkien vaatteiden vaihto kuiviin voi olla haastavaa Kaatunut tarttuu kalaverkkoon	Aukkopeitto ei aukea kaatumisen seurauksena Vedestä pois nousu voi olla vaativa urakka liikuntarajoitteiselle. Kylmyys hankaloittaa jatkomelontaa Kalaverkosta vaikea päästä irti	Ohjaajat reskutustaitoisia Ennako-ohjeistus kaatumistilanteita varten osallistujille Aukkopeiton käyttö vain hyväkuntoisille Riittävän paljon ohjaajia avustamassa vedestä pois nousemisessa. Ranta-avustaja avustaa rantautumisessa rannalla. Pysytään riittävän lähellä rantaa, jos siirtymisissä huomattavia haasteita ja jos vaatteiden vaihto ei ole mahdollista matkanvarrella Selvitetään hyvät rantautumispaikat ennen retkelle lähtöä Ohjaajien tarkkaavaisuus: vältetään vedenalaisia kiviä ja kalaverkkoja. Ohjaajilla puukot ja kaikilla liivit päällä.	☐ Kyllä ☒ Ei	(1) Portaat jonnekin vajan laiturille, jotta kipannut kurssilainen pääsisi vaivattomammin pois vedestä. Vaihtoehtoisesti jokin muukin nousurakenne käy, kuten syvälle ulottuva ramppi, johon voi uida kiipeämättä. Hankitaan varusteeksi jokin apuväline (esim. nostovyö) siirtymisten avustamiseen (1/2)
Vesille lähtö tai paluu vajan rannasta	Kurssilaisen kulkeminen ilman kajakkeja rantarinnettä alas ja ylös; liikuntarajoitteiselle jyrkkyys ja irtosora aiheuttavat kaatumisia.	Kaatuminen seurauksineen.	Vajan rinteessä avustetaan osallistujaa. Suosituksena kurssilaisille ottaa oma henk.koht avustaja mukaan, jos tarvitsee apua liikkumisessa. Vaikeammin kulkevat osallistujat eivät kannata kajakkeja.	☒ Kyllä ☐ Ei	Ohjaaja tarkistaa kulkuväylän etukäteen ja tiedottaa kurssilaisia mahdollisesta liukkaudesta /irtosoran määrästä (1). Kurssilaisen toimintakyvystä/ liikkumiskyvystä mahdollisimman

³ Vaikka tähänastiset toimenpiteet olisi edellä todettu riittäviksi, voi olla järkevää ja kannattavaa toteuttaa helppoja ja halpoja toimenpiteitä turvallisuuden parantamiseksi edelleen. Toimenpiteiden tärkeys: 1 = Turvallisuuden kannalta kiireellinen toimenpide, toteutetaan välittömästi. 2 = Vähemmän kiireellinen toimenpide, joka voidaan toteuttaa myöhemmin. 3 = Lisäselvityksiä vaativa toimenpide-ehdotus.

					tarkka tieto etukäteen, jotta osataan varautua avustamisen määrään (1) Kulkuväylää turvallistetaan mm. hankitaan tukikaide rinteeseen tai loivennetaan jyrkkyyttä muokkaamalla maata (3)
Vesille lähtö tai paluu vajan rannasta	Riittävän hyväkuntoisiksi arvioidut kurssilaiset saavat kuljettaa kajakkeja pareittain, mutta varsinkin jyrkällä rantarinteellä kaatumiset mahdollisia.	Kaatuminen seurauksineen.	Vajan rinteessä avustetaan osallistujaa tarvittaessa.	☒ Kyllä ☐ Ei	Ohjaaja tarkistaa kulkuväylän etukäteen ja tiedottaa kurssilaista mahdollisesta liukkaudesta /irtosoran määrästä (1). Kulkuväylää turvallistetaan mm. hankitaan tukikaide rinteeseen tai loivennetaan jyrkkyyttä muokkaamalla maata (3)
Liikkuminen vajalla	Kaikki kurssilaiset eivät pysty tulemaan vajaan sisälle. Ahdas pihaovi, tai irralliset portaat kajakkipariovissa. Suurin osa ei pysty käyttämään vajan WC:tä/pukutilaa.	Tavaroiden haku vaikeutuu, kurssilainen voi kaatua yrittäessään vajaan sisälle. WC:ssä tai pukutilassa käynti ei ole mahdollista	Tiedotetaan vajan kulkuhaasteista kurssilaisille etukäteen. Ohjaaja noutaa tarvittavat kalusteet/ tavarat vajasta tarvittaessa. Suositellaan pukeutumaan jo kotona. Käytetään Rauhaniemen invaWC:tä.	☒ Kyllä ☐ Ei	
Vesille lähtö tai paluu hiekkarannalta	Hiekkarannan epätasaisuus (kuivalla tai veden alla) voi aiheuttaa haasteita liikkumisessa tai kaatumisia.	Epätasaisella hiekkarannalla liikkuminen /odottelu voi aiheuttaa väsymistä ja tarvetta istua. Kaatuminen seurauksineen.	Ranta-avustajat tarkastavat rannan etukäteen. Ohjaajat avustavat kurssilaisia tarv. liikkumisessa / kajakkiin siirtymisessä Suosituksena kurssilaisille ottaa oma pyörätuoli ja/tai henk.koht avustaja mukaan, jos tarvitsee apua liikkumisessa.	☒ Kyllä ☐ Ei	Kurssilaisen toimintakyvystä/ liikkumiskyvystä mahdollisimman tarkka tieto etukäteen, jotta osataan varautua avustamisen määrään (1) Penkki hiekkarannalle (3)
Vesillä olo	Jos kurssilainen kippaa, on hänen käytännössä mentävä Rauhaniemen	Kylmyys hankaloittaa jatkemelontaa	Vähintään 2 ranta-avustajaa, jolloin toinen voi jäädä vahtimaan rannalle jääneitä tavaroita.	☒ Kyllä ☐ Ei	Suosituksena kurssilaisille ottaa oma pyörätuoli ja/tai henk.koht avustaja mukaan, jos tarvitsee

	invaWC:hen vaihtamaan kuivaa päälle.		Jos kaksi tai useampaa kurssilaista kaatuu, myös seurusteluohjaaja(t) osallistuu ranta-avustamiseen. Ohjaajilla kyky antaa ensiapua mm. hypotermiatilanteessa.		apua liikkumisessa /vaatteiden vaihdossa (1).
Vesillä olo	Melatuen yllättävä irtoaminen (koskee henkilöitä, jotka tarvitsevat melatuen). Melan putoaminen veteen	Jos melatuki yllättäen irtoaa, voi kaatua => reskutus. Melan pudotessa veteen ei melominen ole mahdollista	Melatuki kiinnitetään aina samaan kajakkiin. Kiinnitystyökalut ovat vastuuhajaajalla mukana, samoin joku vesillä olijoista tietää kuinka asennus tehdään oikein. Pilli jokaisella kurssilaisella, jotta voi ilmoittaa muita vaaratilanteesta Varamela mukana vesillä	☒ Kyllä ☐ Ei	Varmistetaan vuosittain, että jokaisessa seuran liivissä on pilli.
Vesillä olo	Tukipontooneita tarvitseva henkilö meloo ilman pontooneita tai huonosti kiinnitetyillä pontooneilla aallonmurtajan ulkopuolella ja kaatuu.	Henkilön reskutus. Jos turvallinen ranta on lähellä, henkilö voi pitää kantokahvasta kiinni ja hänet hinataan turvalliseen rantaan.	Pontooneita tarvitsevat henkilöt saavat meloa ilman pontooneita vain aallonmurtajan suojaamalla alueella.	☒ Kyllä ☐ Ei	
Vesillä olo	Ryhmää valovien ohjaajien määrä laskee esim. hinaustehtävän, väsymisen tai muun syyn vuoksi.	Onnettomuusriski kasvaa.	Koko ryhmä palaa vajalle/lähtörantaan samoin kuin kurssilaisen väsyessä, paitsi jos ohjaajia/ranta-avustajia on edelleen jäljellä riittävästi. Pidemmillä retkillä mukana turvavene.	☒ Kyllä ☐ Ei	
Vesillä olo	Ohjaaja väsy kesken retken eikä pysty jatkamaan tehtävässään.	Kurssilaisilla ei ole vastuuhajaajaa	Vaihdetaan vastuuhajaaja toiseen henkilöön ja muutetaan tarvittaessa ohjelmaa siten, että voidaan jatkaa melontaa yksi ohjaaja vähemmän.	☒ Kyllä ☐ Ei	
Vesillä olo	Sää muuttuu yllättäen ja tuuli voimistuu, aallokko lisääntyy. Ukkosen mahdollisuus ilmassa.	Retki muuttuu vaikeaksi ja kaatumisen riski kasvaa	Vastuuhajaaja varmistaa sääennusteet etukäteen ja huolehtii säätilan muutoksista melonnan aikana. Sään muuttuessa ohjelmaa muutetaan ja melonta lopetetaan aikaisemmin.	☒ Kyllä ☐ Ei	

Vesillä olo	Kurssilaisen väsyminen.	Ei jaksa meloa takaisin vajalle, tai ei jaksa nousta kajakista.	<p>Tauko n. tunnin kuluttua lähdöstä, jolloin kaikki lauttaantuvat. Juotavaa ja syötävää sekä elpymistä.</p> <p>Taukoa ei jätetä pitämättä, vaikka osallistujat niin ehdottaisivat, jotta väsyminen paluumatkalla tai rantautuessa minimoidaan.</p> <p>Jos henkilö väsyy, otetaan hänet kontaktihinaukseen (ohjaaja tai seurusteluohjaaja) riittävän ajoissa, ennen kuin väsymys vaikuttaa tasapainoon. Yhdellä ohjaajalla on pitkä hinausköysi, jolla yllä kuvattu hinauspari voidaan hinata vajalle/lähtörantaan kauempaakin, tai vastatuuleen.</p> <p>Hinaava(t) ohjaajat sijoittuvat muun ryhmän takapuolelle tai takaviistoon huutoetäisyydelle, josta ryhmän valvonta edelleen mahdollista.</p> <p>Pidemmillä retkillä mukana turvavene.</p>	☒ Kyllä ☐ Ei	kts alla: sairaskohtaus vesillä
Vesillä olo	Sairauskohtaus vesillä tai tajunnan taso heikkenee yllättäen esim. kuumuuden tai kylmyyden johdosta, liiallisen rasituksen johdosta tai perussairauteen liittyen	Melonta estyy ja kurssilainen on saatava nopeasti pois kajakista	<p>Ohjaajat reskutustaitoisia</p> <p>Ohjaajat ensiaputaitoisia</p> <p>Liikutaan rannan lähistössä (alle 50m rannasta), jotta rantautuminen onnistuu nopeasti</p> <p>Hyvät rantautumispaikat: Kaupinoja, Rauhaniemi ja Koukkuniemen lahden hiekkaranta</p> <p>Turvallisuusvälineet mukana vesillä: puhelin, hinausköysi, ea-välineet</p> <p>Tiedotetaan kurssilaisia etukäteen suositeltavasta varustuksesta, jotta auringonpistoksia, nestehukkaa tms. ei pääse tapahtumaan.</p>	☒ Kyllä ☐ Ei	<p>Hankitaan varusteeksi jokin apuväline (esim. nostovyö) siirtymisten avustamiseen (1/2)</p> <p>Kurssilaisen toimintakyvystä/sairauksista (epilepsia, sydänperäiset sairaudet, migreeni, allergiat: ampiaisen pistos) mahdollisimman tarkka tieto etukäteen, jotta osataan varautua eri tilanteisiin (1)</p> <p>Jos kurssilaisella taipumusta verenpaineen yllättävään laskuun, ohjeistetaan ottamaan esim. salmiakkia mukaan vesille (1)</p>

Alilämpöisyyden (hypotermian) ensiapu

Kylmäsoikki

Kun ihminen esim. putoaa yllättäen kylmään veteen, laukaisee tämä joukon vasteita: Elimistö toimii refleksinomaisesti ensimmäisten sekuntien ajan. Paniikki ja pakokauhun tunne saavat uhrin "haukkomaan henkeä", jolloin hän voi pinnan alla vetää vettä keuhkoihinsa. Liikahengittäminen pinnan yläpuolella taas laskee veren hiilidioksidipitoisuutta, mikä heikentää tajunnan tasoa.

Hypotermisen uhrin auttaminen

Tajuissaan oleva ja liikuntakykyinen uhri

Tajuissaan oleva uhri voi vaipua tajuttomuuteen ensiavun ja kuljetuksen aikana. Hoitavalle lääkärille tiedot taudeista, lääkkeistä tai alkoholista ovat tärkeitä.

Jos uhri puhuu, kysy seuraavia asioita:

- Onko muita uhreja?
- Onko uhri tietoinen ajasta ja paikasta; muistaako hän kuinka kauan on ollut kylmässä?
- Onko hän nauttinut lääkkeitä tai alkoholia? (kiinnostaa hoitavaa lääkäriä)
- Sairastaako hän esim. hengitys- / verenkiertoelinsairauksia, tai diabetesta? (=> lääkäri)
- Onko hänellä vilunpuistatuksia?
- Onko hänellä kivuliaita alavatsan kouristuksia?
- Ovatko raajat tunnottomat?

Jos uhri pystyy liikkumaan:

- Vaihda märät vaatteet kuiviin. Anna tarvittaessa omia vaatteitasi ja hattu. Suojaa tuulelta.
- Anna hänelle lämmintä, sokeripitoista juotavaa.
- Pidä hänet rauhallisena liikkeessä ja toimita huonelämpöön.
- Upota kädet ja jalkaterät n. 42-43 °C veteen, lisää samalla muuta vaateetusta.
- Värisevän uhrin voit viedä lämmittämään alalautteille esim. **haaleaan** saunaan (40-50 C)
- Huolehdi, että uhri nauttii riittävästi nestettä lämmittelyn aikana.

Tajuton tai liikuntakyvytön uhri

Soita hälytysnumeroon 112, sillä potilas on toimitettava sairaalaan. Hypotermista uhria on vältettävä hieromasta (verenkierron vilkastuminen voi aiheuttaa jälkijäähtymisen). Älä nosta tai kuljeta kainaloista, äläkä liikuttele rajusti, ettet tahattomasti laukaise hengenvaarallista sydämen kammiovärinää. Älä anna alkoholia. Puhu uhrille ja rohkaise häntä!

- Vaihda märät vaatteet kuiviin, jos mahdollista. Anna vaikka osa omista vaatteistasi.
- Vältä turhaa liikuttelua, yritä pitää uhri makuuasennossa
- Kääri uhri huopiin tai makuupussiin ja suojaa tuulelta hypopussukalla, jätessäkillä, pressulla tai muulla ilma- ja vesitiiviillä materiaalilla. Jätä hengitystiet avoimeksi.
- Toimita uhri huoneenlämpöön. Kuljeta varovasti kylkiasennossa.
- Tajuissaan olevalle: anna lämmintä, sokeripitoista juotavaa
- Tajuttomalle: älä yritä juottaa.

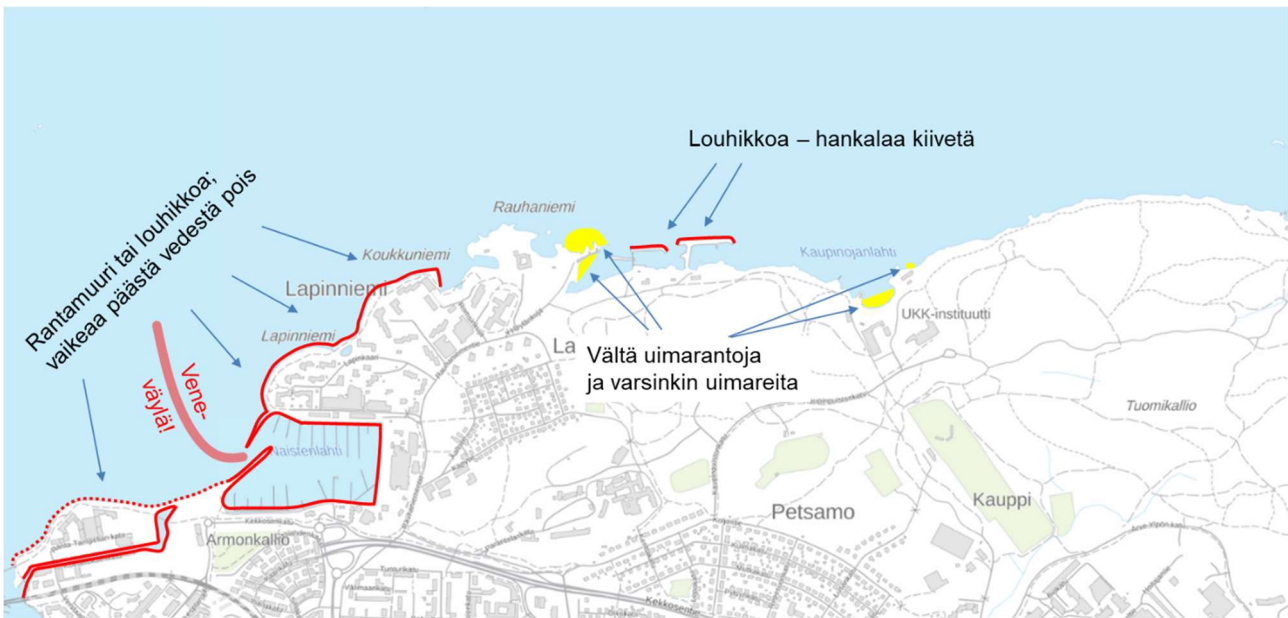
muokattu lähteestä: http://www.suh.fi/tiedotus/pelasta_ja_pelastu/hypotermia, 2.12.2014

Liite 10.

Melominen alaikäisen kanssa Vihurin kaksikolla tai kanootilla

Vihurin jäsen voi meloa yli yhden henkilön käyttöön suunnitellulla Vihurin kajakilla tai avokanootilla alaikäisen huollettavansa kanssa seuraavin ehdoin:

- Alaikäinen huollettava (myöh: lapsi) on korkeintaan 15 vuotias.
- Melonta tapahtuu Rauhaniemen vajalta lähtien tai Kaukajärvellä.
- Melonta tapahtuu lähellä (< 50 m) rantaviivaa. (Jos kaadut, pääset lapsen kanssa pian rantaan)
- Kuvassa 1 Rauhaniemen lähiympäristön pelastautumiselle hankalia rantoja merkittynä punaisella. Keltaisille uimarannoille ei tule mennä kajakilla/kanootilla kuin hädässä.
- Aikuinen on Vihurin melontataitoinen jäsen, ja toimii aluksen vastuuhenkilönä eli päällikkönä.
- Yhtä aikuista kohden kanootissa voi olla vain yksi lapsi. Ts. avokanootilla on mahdollisuus kokoonpanoon 2 aikuista + 2 lasta, muttei 1 aikuinen + 2...3 lasta.
- Tuuliraja Rauhaniemessä 4 m/s suunnista lounas-länsi-pohjoinen-itä. Muilla tuulilla 6 m/s, jolloin on pysyteltävä Näsijärven etelärantojen lähellä - alle 30 m - jotta vältetään ulapalle vievä tuuli.
- Aallonkorkeus sellainen, ettei aalto nouse missään tilanteessa kajakin kannelle tai kanootin reunan yli.
- Lapsi ei käytä aukkoheitettä.
- Uimataidoton lapsi käyttää sopivaa pelastusliiviä.
- Uimataitoinen lapsi käyttää sopivaa pelastusliiviä tai melontaliiviä.
- Muutoin noudatetaan Vihurin kaluston käyttöä koskevaa ohjeistoa.

Kuva 5 Pelastautumiselle hankalia lähiympäristön rantoja merkittynä punaisella. Keltaisille uimarannoille ei mennä kuin hädässä. Naistenlahdesta lähteviä ja saapuvia veneitä varottava.

Liite 11.

Henkisen ja sosiaalisen turvallisuuden riskejä ja toimenpiteitä

Henkinen turvallisuus

Riski	Mahdolliset seuraukset	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet	Toimenpiteet riskin toteutuessa	Vastuuhenkilöt
Pelko ilmaista itseään ryhmässä	Liian vaativiin harjoituksiin, retkiin tms. osallistuminen, harjoitusten, retkien, tapahtumien yms välttely	Avoin ja keskusteleva ilmapiiri. Retken tai tapahtuman ennakkotietojen (erit. vaativuustaso) paikkansapitävyys.	Keskustelu, kannustaminen. Retken reitin/ aikataulun, tai tapahtuman järjestelyjen muuttamien sikäli kuin tilanteessa mahdollista.	Ohjaajat, tarvittaessa jaostojen vetäjät
Paha mieli palautteesta	Harjoituksista pois jääminen	Ohjaajien kouluttaminen. Harjoituksen ja palautteen merkityksen avaaminen ennakkoon.	Keskustelu. Palautteen antamisen perustelu, kannustaminen jatkoon ja positiivisten asioiden esille tuominen.	Ohjaajat, tarvittaessa jaostojen vetäjät
Luottamuksellisten asioiden ottaminen puheeksi muiden kuullen	Häpeä, luottamuksen rikkoontuminen	Pelissäntöjen luominen ja noudattaminen. Henkilökohtaisia asioita ei käsitellä ryhmässä, eikä varsinkaan silloin, kun asianosainen ei ole paikalla.	Puuttuminen, tilanteen läpi käyminen. Anteeksi pyyntö	Jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja
Ohjaajan epäonnistunut kommunikointi	Väärinkäsitykset, paha mieli	Ohjaajien kouluttaminen. Harkinta, esimerkiksi huumori ei aina kaikille toimi samalla tavalla. Varmistaminen, onhan asia ymmärretty oikein.	Keskustelu, tarvittaessa anteeksi pyytäminen ja virheestä oppiminen.	Ohjaajat, tarvittaessa jaostojen vetäjät
Ohjaajan arvostelu	Paha mieli, ohjaamisen lopettaminen	Myös vapaaehtoisilla on oikeus harrastaa rauhassa. Palautteen antamisen pelisäännöt sovittava. Eri lajeissa koulutus tyylejä on monia, eikä mikään niistä ole väärä.	Keskustelu, tilanteen purkaminen. Ohjaajan tukeminen.	Jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja

Sosiaalinen turvallisuus

Riski	Mahdolliset seuraukset	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet	Toimenpiteet riskin toteutuessa	Vastuhenkilöt
Syrjintä	Harrastuksen mielekkyyden heikkeneminen, harrastuksen lopettaminen	Ilmapiiri, sovitut peliäänöt	Puuttuminen, keskustelu. Tilanteen seuraaminen.	ohjaajat, jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja
Kiusaaminen/ryhmän ulkopuolelle jättäminen	Harrastuksen välttely, harrastuksen lopettaminen	Avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri, sovitut pelisäännöt. Harrastajien toivottaminen tervetulleeksi, yhteishenkeä kohottavat harjoitukset.	Alhainen puuttumiskynnys, keskustelu.	ohjaajat, jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja
Sukupuoleen, rotuun, fyysiseen ominaisuuteen tai uskontoon perustuva häirintä	Pettyminen luottamushenkilöihin, innostuksen loppuminen harrastukseen/vapaaehtoistyöhön	Sovitut pelisäännöt, tiedostaminen. Esimerkin näyttäminen.	Puuttuminen, keskustelu. Tilanteen seuraaminen.	ohjaajat, jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja
Seksuaalinen häirintä	Harrastuksen päättyminen, pelkotilat, häpeä, mielenterveyden ongelmat, elämänlaadun heikkeneminen	Avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri, selkeät toimintaohjeet. Tiedostaminen. Matalalla kynnyksellä ilmoittamiseen kannustaminen.	Nollatoleranssi, puhuttaminen heti. Varoitus, vakavissa tapauksissa yhdistyksestä erottaminen	ohjaajat, jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja
Suosiminen	Harrastuksen mielekkyyden heikkeneminen	Ohjaajien kouluttaminen, sovitut pelisäännöt, ohjaamisen suunnittelu, luottamustehtäviin valitsemisessa tasarvoisuus	Puuttuminen, keskustelu. Tilanteen seuraaminen.	jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja
Osallistujan häiritsevä käytös.	Turvallisuuden tunne kärsii, harrastuksen mielekkyys vähenee, mahdolliset vaaratilanteet	Sovitut pelisäännöt, selkeät turvallisuussuunnitelmat tapahtumiin/retkille, ohjaajien kouluttaminen, matala puuttumiskynnys	Puuttuminen, keskustelu vaadittavasta käyttäytymisestä. Vakavissa tapauksissa retken tms. keskeyttäminen häirikön osalta	ohjaajat, tarvittaessa jaostojen vetäjät, turvallisuusvastaava, puheenjohtaja